

การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

นุรักษ์ ประดับกรรม

ศาสตราจารย์ ดร. วิมล ธรรมานนท์
ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑

สาขาวิชาการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

พิมพ์ที่โรงพิมพ์วิมลพิมพ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

พุทธศักราช ๒๕๕๒

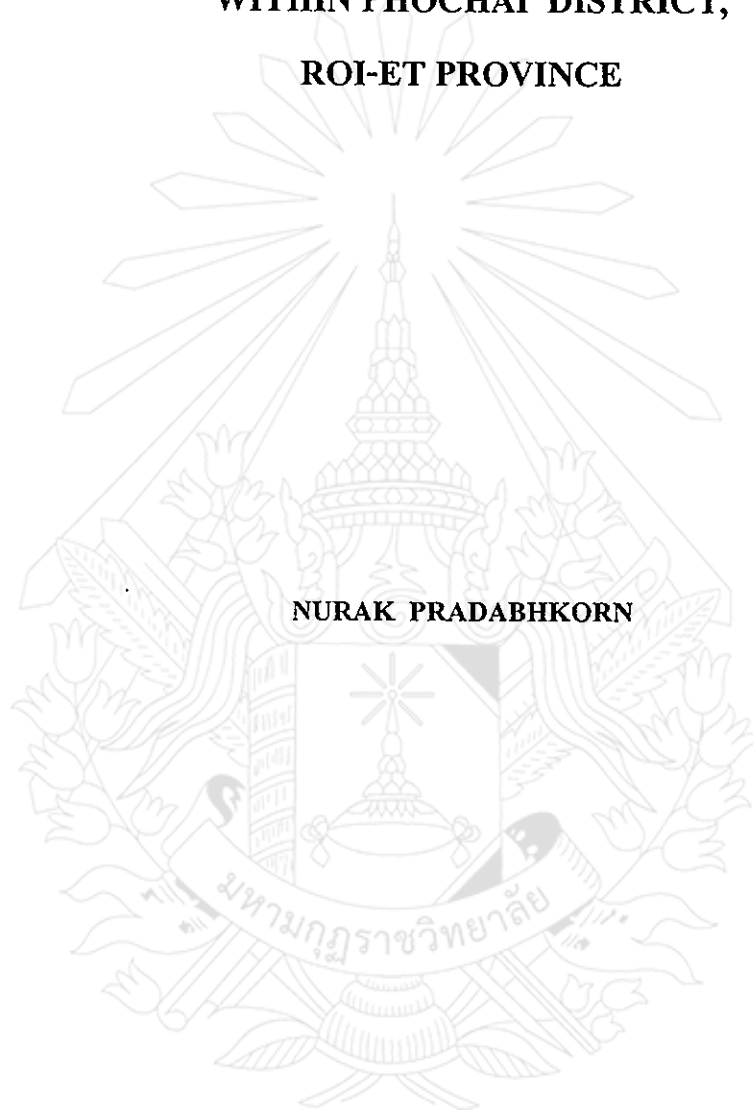
การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตราจารย์
สาขาวิชาการจัดการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๒

B 17496

**EVALUATION OF ORGANIZING PRE-SCHOOL EDUCATION OF LOCAL
ADMINISTRATION ORGANIZATION : A CASE STUDY OF
TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION
WITHIN PHOCHAI DISTRICT,
ROI-ET PROVINCE**

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF MANAGEMENT OF EDDUCACATION
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY**

B.E. 2552 [2009]

หัวข้อสารนิพนธ์ : การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
ชื่อนักศึกษา : นุรักษ์ ประดับภรณ์
สาขาวิชา : การจัดการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. สมศักดิ์ คำศรี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.สุนทร อานนิยม

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยอนุมัติให้นำสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์
ประธานกรรมการ
(พระสุทธิสารโสภณ)
อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผศ. ดร. สมศักดิ์ คำศรี)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผศ.สุนทร อานนิยม)
กรรมการ
(พระมหาวิโรจน์ คุตตวิโร)
กรรมการ
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Evaluation of Organizing Pre-School Education of local Administration Organization : A Case study of Tambon Administration Organization within Phochai District, Roi-Ed Province.

Student's Name : Nurak Pradabhkorn

Department : Management of Education.

Advisor : Asst. Prof. Dr. Somsak Khamsri

Co-Advisor : Asst. Prof. Suntorn Artniyom

Academic Year : B.E. 2552 (2009)

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P.S. Sophon
..... Chairman
(Phrasuttisansopon)

S. Khamsri
..... Advisor
(Asst. Prof. Dr. Somsak Khamsri)

Suntorn Artniyom
..... member/Co-Advisor
(Asst. Prof. Suntorn Artniyom)

V. Kuttaveero
..... Member
(PhramahaViroj Kuttaveero Dr.)

Phrakhromichitpanyaporn
..... Member
(Phrakhruwichitpanyaporn)

Copyright of the Graduate School, Mahamakut Buddhist University

หัวข้อสารนิพนธ์	: การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
ชื่อนักศึกษา	: นุรักษ์ ประดับภรณ์
สาขาวิชา	: การจัดการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ คำศรี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนทร อัจฉินิยม
ปีการศึกษา	: ๒๕๕๒

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศและสังกัดต่างกัน ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพ ของการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และนักวิชาการศึกษา ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๘๒ คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน ๖๐ ข้อ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๘๕ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากสองด้านคือ ด้านด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ และด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลางสองด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน เรียงค่าจากมากไปหาน้อยตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเพศ และสังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ควรจัดทำโครงการแผนงานพัฒนาบุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์และให้ความสำคัญของการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารเรียน อบรมพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

Thematic Title : Evaluation of Organizing Pre-School Education of local Administration Organization : A Case Study of Tambon Administration Organization within Phochai District, Roi-Et Province

Student's Name : Nurak Pradabhkorn

Department : Management of Education

Advisor : Asst. Prof. Dr. Somsak Khamstri

Co-Advisor : Asst. Prof. Sunporn Artniyom

Academic Year : B.E. 2552 (2009)

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were as follows; 1) to study of opinion poll to Evaluation of Organizing Pre-School Education of local Administration Organization : A case study of Tambon Administration Organization within Phochai District, Roi- Et Province, 2) to compare Evaluation of Organizing Pre-School Education of local Administration Organization to the variables of sex and Original Affiliation and presented. The thematic sample subject were 92 of the committee of Evaluation of Organizing Pre-School Education of local Administration Organization, Teacher and teacher of Education at Tambon Administration Organization within Phochai District, Roi- Et Province, 3) to study Suggestion Evaluation of Organizing Pre-School Education of local Administration Organization : A Case study of Tambon Administration Organization within Phochai District, Roi- Et Province. The data collection instrument was a 60-item rating-scale question with open-ended question Coefficient Alpha = 0.95. The statistics utilized in the analysis of the data were percentage, mean, and standard deviation. A t-test was used to test the hypotheses.

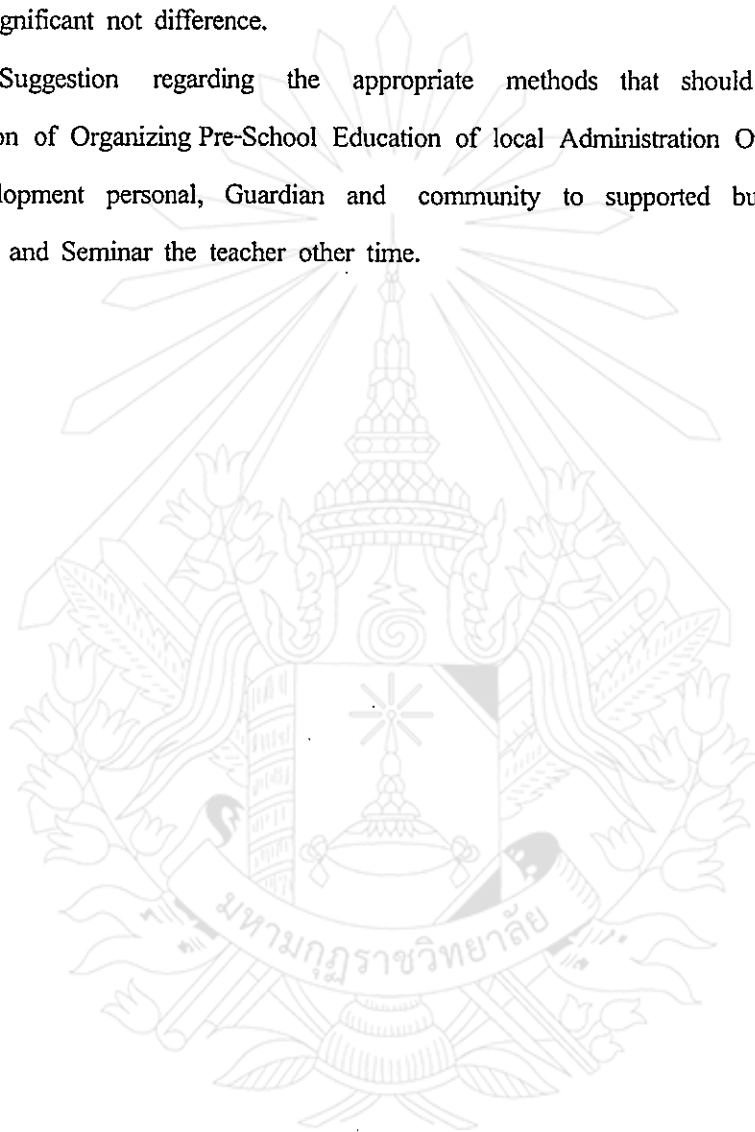
The results indicated the following :

The Opinion poll to Evaluation of Organizing Pre-School Education of local Administration Organization : A Case study of Tambon Administration Organization within Phochai District, Roi- Et Province as a whole was high. In the individual components, the components of personal and Education Administration Standards, Education technician and

activity curriculums, as a whole was middle Location and environment Standards, and Participation and Community Standards.

The compare Opinion poll to Evaluation of Organizing Pre-School Education of local Administration Organization between male and female and between Original Affiliation. There was a significant not difference.

Suggestion regarding the appropriate methods that should be used to instill Evaluation of Organizing Pre-School Education of local Administration Organization. The planed to development personal, Guardian and community to supported budgeting education for students, and Seminar the teacher other time.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ คำศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนทร อัจฉินม ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ให้ความรู้ คำแนะนำข้อคิดต่าง ๆ ในการทำวิจัย และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องมาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณพระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ให้ความเมตตาแนะนำและเป็นกำลังใจ

ขอขอบพระคุณนายบรรลุ บุตรศาสตร์ ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ นายเขาวลิต วงศ์อนุ ผู้บริหาร โรงเรียนบ้านคำพอง และนาง สโรชรัตน์ นันโท ครูโรงเรียนบ้านสะอาด (สะอาดวิทยาคาร) อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผลที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณคุณคุณสาคร ประดับกรณ์ นางสาววิชญาพร ประดับกรณ์ เด็กหญิงกัญญาณัฐ ประดับกรณ์ และเด็กชายศิวกร ประดับกรณ์ ที่ให้กำลังใจ สนับสนุนช่วยเหลือตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของการวิจัยฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอบบพูนหาพระคุณบิดา มารดา นูรพาทจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณที่ให้ความรัก และปัญญาแก่ผู้วิจัยอันเป็นเครื่องชี้นำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต

นุรักษ์ ประดับกรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ฐ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ค
๑.๓ สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย	ค
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	ค
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	ง
๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	ช
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ณ
๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน	ณ
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา	๑๑
๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน	๕๑
๒.๔ สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	๕๔
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๐
๒.๖ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๖๒
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๖๓
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๖๓

๓.๒	เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	๖๔
๓.๓	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๔
๓.๔	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๖๕
๓.๕	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๖
๓.๖	การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	๖๖
๓.๗	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๖๗
บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๕
๔.๑	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๕
๔.๒	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๐
	ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๐
	ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัย	๗๑
	ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	๗๕
บทที่ ๕	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๕๓
๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๕๓
๕.๒	อภิปรายผลการวิจัย	๕๖
๕.๓	ข้อเสนอแนะ	๑๐๑
	๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๐๑
	๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๑๐๑
	บรรณานุกรม	๑๐๒
	ภาคผนวก	๑๐๖
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	๑๐๗
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือ	๑๐๕
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	๑๑๓

ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

๑๒๓

ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

๑๓๔

ประวัติผู้วิจัย

๑๓๖

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	๗๐
ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสังกัด	๗๐
ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ๔ ด้าน	๗๑
ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม และรายชื่อ	๗๒
ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยรวมและรายชื่อ	๗๔
ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวม และรายชื่อ	๗๕
ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน โดยรวม และรายชื่อ	๗๗
ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัยจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามเพศ	๗๘

- ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และผลเปรียบเทียบ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามเพศ ๗๕
- ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็น
เกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้าน
บุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๘๐
- ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการ
ศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๘๐
- ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็น
เกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคาร
สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ๘๐
- ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการ
ศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ๘๑
- ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็น
เกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ
และกิจกรรมตามหลักสูตร ๘๒
- ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน ผลการจัดการ
ศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ๘๒
- ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็น
เกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้าน
การมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน ๘๓

<p>ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน ผลการจัดการ ศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน</p>	<p>๘๓</p>
<p>ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และผลเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามสังกัด</p>	<p>๘๔</p>
<p>ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการ ศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามสังกัด</p>	<p>๘๕</p>
<p>ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็น เกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</p>	<p>๘๕</p>
<p>ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการ ศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</p>	<p>๘๕</p>
<p>ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็น เกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย</p>	<p>๘๖</p>
<p>ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน ผลการจัดการ ศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย</p>	<p>๘๖</p>
<p>ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็น เกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร</p>	<p>๘๗</p>

- ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน ผลการจัดการ
ศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ๘๗
- ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็น
เกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการ
มีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน ๘๘
- ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมิน ผลการจัดการ
ศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน ๘๘
- ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผล
การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและ
การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๘๙
- ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผล
การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน
เขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม
และความปลอดภัย ๙๐
- ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผล
การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรม
ตามหลักสูตร ๙๑
- ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผล
การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน
เขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุน
จากชุมชน ๙๒

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๘๑ กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษา และมีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติขึ้น และได้วางหลักการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในรูปของการกระจายอำนาจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของสังคมชุมชนและองค์กร บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ อันมีส่วนสำคัญทำให้เกิดการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม และทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย^๑

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดำเนินอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข สามารถเกื้อกูลการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม การจัดการศึกษาเป็นการพัฒนาบุคคล ด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และสังคม แผนการศึกษาชาติเปิดโอกาสให้ บุคคลเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ได้เหมาะสมกับการศึกษาในช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยที่ต้องจัดโดยมุ่งเน้นการอบรม ดูแล และพัฒนาความพร้อมของเด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในขั้นต่อไป รัฐบาลได้กำหนดนโยบายส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยทุกคนให้ได้รับการบริการเพื่อเตรียมความพร้อมอย่างน้อย ๑ ปีก่อนเข้าเรียนระดับประถม^๒

ความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นกฎหมายแม่บท ในการจัดการศึกษาของชาติโดยกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในด้านหลักการ สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ระบบการศึกษากาการบริหารและการจัด

^๑สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๖), หน้า ๗ - ๑๐.

^๒สมนึก นนธิจันทร์, แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.๒๕๓๕, (สุรินทร์ : ม.ป.ท., ๒๕๓๓), หน้า ๑-๘.

การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ความในการจัดการศึกษามีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือหลายระดับตามความพร้อมตามความเหมาะสม และตามความต้องการของท้องถิ่น^๓

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๕) กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดการศึกษาได้จัดทำแผนปฏิบัติการกำหนดการถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาปฐมวัย ถ่ายโอนการจัดการศึกษาปฐมวัยไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล โดยกำหนดระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๔๘ ตามหลักเกณฑ์การประเมินที่กำหนดในกฎกระทรวงการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดนโยบายในปี ๒๕๔๔ ทุกโรงเรียนไม่เปิดรับเด็กอนุบาล ๓ ขวบ ให้ทุกโรงเรียนสนับสนุน ส่งเสริม ให้ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ บุคลากร ครูผู้ดูแลเด็ก วิชาการและงบประมาณเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดการศึกษาอนุบาล ๓ ขวบ^๔

กรมพัฒนาชุมชนกำหนดให้ในปี ๒๕๔๘ เป็นต้นไปให้ถ่ายโอนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย(อนุบาล)อายุ ๔ – ๕ ขวบ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทที่มีความพร้อมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๒ โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล กรมพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแผนการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในเขตรับไปดำเนินการภายในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้เตรียมการประสานทำความเข้าใจเพื่อ ร่วมสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งหมดหรือบางส่วนตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งตามหนังสือสั่งการของกรมพัฒนาชุมชนที่ มท.๐๕๒๐/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓^๕

^๓สาโรช ศักมาตย์, แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น, ๒๕๔๕), หน้า ๑๑๓-๑๑๕.

^๔สมเกียรติ ชอบผล และคนอื่น ๆ, นโยบายการถ่ายโอนการศึกษาระดับอนุบาล ๓ ขวบ, (กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายนโยบาย กองพัฒนานโยบายและแผนสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๓), หน้า ๕๐-๕๖.

^๕กรมพัฒนาชุมชน, การถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๓), หน้า ๑ - ๒.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินความพร้อม เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างความพร้อมตามเกณฑ์ และเมื่อผ่านการประเมินแล้วก็สามารถจัดการศึกษา ได้ตามความเหมาะสม ความพร้อมและ ความต้องการภายในท้องถิ่น ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านงบประมาณที่สามารถจัดสรรให้เกิดอาคารสถานที่ที่เหมาะสม อุปกรณ์การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย ด้านการสรรหาบุคคลที่ต้องพร้อมทั้งความรู้ ทักษะและประสบการณ์การประชาสัมพันธ์แก่ชุมชนเพื่อให้เห็นความสำคัญและร่วมกันส่งเสริมพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน เป็นปัจจัยสำคัญหลักที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพเกิดประโยชน์แก่ชุมชนและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศชาติอย่างแท้จริง^๖

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๓ มาตรา ๓๐ และ ๓๒ กำหนดภารกิจจัดการศึกษาทั้งในระบบและการศึกษานอกระบบ เป็นภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดในแผนปฏิบัติการและขั้นตอนการกระจายอำนาจ คือ

๑. กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกประเภทมีหน้าที่จะต้องทำภารกิจจัดการศึกษาทั้งในระบบและการศึกษานอกระบบ

๒. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถ่ายโอนการศึกษาก่อนวัยเรียนหรือปฐมวัย(อนุบาล อายุ ๔ – ๖ ปี) และภารกิจขั้นพื้นฐานทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อม^๗

สรุปกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ และให้องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล รับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ และสามารถดำเนินการจัดการศึกษาเองได้โดยให้คำนึงถึงความพร้อมและความเหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น ๑ ผู้วิจัยซึ่งเป็นพนักงานท้องถิ่น ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา มีหน้าที่ในการดูแลการดำเนินการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย มีความสนใจ อยากทราบผลของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลที่ผ่านมาเป็นอย่างไร อยู่

^๖สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น, คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาศึกษาคินแดน, ๒๕๔๕), หน้า ๓๔- ๓๕.

^๗สาโรช กัษมาตย์, แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษา, อ้างแล้ว, หน้า ๒.

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้านดังนี้

๑. ด้านการบุคลากร และการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๒. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๓. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๔. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๑๐ แห่งดังนี้

๑. เทศบาลตำบลเชียงใหม่
๒. เทศบาลตำบลชัยวารี
๓. เทศบาลตำบลอัคระคำ
๔. เทศบาลตำบลคำพอง
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนโอง
๖. องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาด
๗. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาไก้
๘. องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคำ
๙. องค์การบริหารส่วนตำบลขามเปี้ย
๑๐. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๕.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง

๑.๕.๓ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาลตำบล

๑.๕.๔ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงแผนพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และเป็นข้อเสนอแนะสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๕.๕ ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย เพื่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๖ กำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การประเมินผลการจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการจำแนกรวบรวม และเสนอข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของความมุ่งหมายการดำเนินงาน โดยการวัดค่าจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแยกเป็น

๑) ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การการสร้างบุคลากร บริหารจัดการ การจัดสวัสดิการและ การกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๒) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การจัดการอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก การจัดสภาพแวดล้อมและการดูแลความปลอดภัยให้ได้ตามเกณฑ์

๓) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการครบทุกด้านตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

๔) ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่อบรมเด็กเล็กตั้งแต่อายุ ๓-๕ ปีที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

เพศ หมายถึง สภาพร่างกายที่มีความแตกต่างทางสรีระวิทยาจำแนกออกเป็นเพศชายกับเพศหญิง

บุคลากร หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

สังกัด หมายถึง หน่วยงาน ที่พนักงาน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แยกเป็น

๑) องค์กรบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๒) เทศบาลตำบล หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยกระดับจากองค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

บทที่ ๒

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน

๒.๔ สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล

ความหมายของการประเมิน

การประเมินผลหรือการประเมินค่า (Evaluation) การนำเอาข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการทดสอบ (Testing) หรือการวัดผล (measurement) มาประเมินค่าตีราคา ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณ (Judgment) ของผู้ที่จะประเมินด้วย ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ดังนี้

ภานุมาศ ชีรปรเมศวร์ ให้ความหมายว่า การประเมินผล หมายถึงกระบวนการของการกำหนดขอบเขตของการตัดสินใจเลือกข้อมูลที่เหมาะสมวิธีการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานสรุปข้อมูล เพื่อให้มีอำนาจในการตัดสินใจได้ใช้เป็นแนวทางในการเลือกทางปฏิบัติต่าง ๆ คือ ความสอดคล้องกับเกณฑ์ หรือมาตรฐาน ความแตกต่างกับเกณฑ์หรือมาตรฐานและถ้ามีความแตกต่าง แล้วสามารถระบุข้อบกพร่องได้หรือไม่ ซึ่งประกอบด้วย

๑) กำหนดเป้าหมายและจุดหมายได้แก่ การถามว่าอะไรคือ สภาพที่ต้องการ

๒) เก็บรวบรวมข้อมูล จัดกระทำ การตอบคำถามว่าสภาพที่เป็นจริง คืออะไร

๓) เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ต้องการว่ามีความเหมือนหรือแตกต่าง

๔) การตัดสินใจผลการเปรียบเทียบที่เป็นจริงกับสภาพที่ต้องการว่ามีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร^๑

วิเชียร เกตุสิงห์ ได้ให้ความหมายการประเมินผลว่า

๑) ใครจะสามารถทำอะไรได้บ้าง ซึ่งสามารถทราบได้โดยการวัดความสามารถหรือสมรรถภาพของคนซึ่งแบ่งเป็นการวัดความถนัด (Aptitude) และวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement)

๒) ใครจะทำอะไรต่อไป อย่างไร สามารถทราบได้โดยการวัดบุคลิกภาพ (Personality) ซึ่งอาจจะต้องพิจารณาในเรื่องบุคลิกลักษณะ (Characters) การปรับตัว (Adjustment) สถานภาพทางอารมณ์ (Temperament) ความสนใจ (Interests) ทักษะคติ (Attitude) เน้น ๓ ด้านคือ

๑) วัดสมรรถภาพทางสมอง ได้แก่ ความถนัดต่าง ๆ

๒) ด้านผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การวัดความรู้ที่ทุกคนได้เรียนมาในอดีต

๓) การตัดสินใจผลการเปรียบเทียบที่เป็นจริงกับสภาพที่ต้องการว่ามีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร^๒

วิเชียร เกตุสิงห์ ได้ให้ความหมายการประเมินผลว่า

๑) ใครจะสามารถทำอะไรได้บ้าง ซึ่งสามารถทราบได้โดยการวัดความสามารถหรือสมรรถภาพของคนซึ่งแบ่งเป็นการวัดความถนัด (Aptitude) และวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement)

๒) ใครจะทำอะไรต่อไป อย่างไร สามารถทราบได้โดยการวัดบุคลิกภาพ (Personality) ซึ่งอาจจะต้องพิจารณาในเรื่องบุคลิกลักษณะ (Characters) การปรับตัว (Adjustment) สถานภาพทางอารมณ์ (Temperament) ความสนใจ (Interests) ทักษะคติ (Attitude)

จากที่กล่าวมาสรุปการประเมินได้ว่าการวัดหรือการประเมินผล จะเน้นใน ๓ ด้านคือ

๑) วัดสมรรถภาพทางสมอง ได้แก่ ความถนัดต่าง ๆ

๒) ด้านผลสัมฤทธิ์ ได้แก่การวัดความรู้ที่ได้เรียนมาในอดีต และปัจจุบันยังคงอยู่

๓) ด้านการปรับตัว หมายถึง การวัดบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านอารมณ์ ด้านทักษะคติ เป็นต้น^๓

^๑ ภาณุมาศ ชีรประเมศวร์, “การประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๔๑, ๒๓ หน้า.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๓.

^๓ วิเชียร เกตุสิงห์, การวิจัยเชิงปฏิบัติการ, (ม.ป.ท., ๒๕๒๕), หน้า ๑๑.

สรุป ผลเป็นอย่างไร มีประสิทธิภาพหรือต้องแก้ไขของแต่ละรูปแบบ การประเมินผลงานที่จะให้เหมาะกับการปฏิบัติงานนั้นๆ ควรเลือกใช้รูปแบบการประเมินให้สอดคล้องกับกิจกรรม

การวางแผนประเมินผล

การประเมินผลนั้นควรจะได้มีการวางแผนก่อน โดยพิจารณาปัญหา ๕ ประการคือ

๑) จะประเมินอะไร สิ่งที่สำคัญประการแรกที่จะต้องพิจารณาในการวางแผนประเมินคือ จะต้องทราบก่อนว่าจะประเมินผลอะไร จะวัดหาว่าปัญหา ความถนัด ผลสัมฤทธิ์ หรือบุคลิกภาพ

๒) มีจุดประสงค์เพื่ออะไร การประเมินผลโดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมาย เพื่อปรับปรุงการสอนให้เข้ากับความต้องการ (Needs) ของแต่ละบุคคล จุดมุ่งหมายอีกประการหนึ่งคือ เพื่อประโยชน์ในการชี้แนะ เพราะการประเมินผลจะทำให้ทราบข้อเท็จจริงอันเป็นพื้นฐานในการแนะ รวมทั้งมีประโยชน์ในการจัดตำแหน่ง (Placement) และการติดตามผล (Follow up)

๓) จะใช้อะไรเป็นเครื่องมือ หมายถึง การเลือกใช้เครื่องมือที่จะทำการวัดให้เหมาะสมเราอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง เช่น สัมภาษณ์ ทดสอบความเข้าใจ ใช้แบบสอบถามซึ่งแต่ละวิธีก็ต่างนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ ส่วนวิธีใดจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดนั้น จะต้องมีความเที่ยงตรง มีความเชื่อมั่นสูง

๔) จะสามารถดำเนินการด้วยตนเองได้หรือไม่ ซึ่งในการดำเนินการประเมินผลนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การที่ผู้ประเมินสามารถควบคุมและดำเนินการประเมินเครื่องมือบางอย่างที่เราไม่สามารถดำเนินการได้เอง จะไม่ได้ผลดีเท่าที่ควรเพราะฉะนั้นผู้ประเมินจะต้องพยายามเลือกใช้เครื่องมือที่สามารถใช้ด้วยตนเอง หรืออย่างน้อยต้องสามารถควบคุมการใช้ได้อย่างใกล้ชิดได้

๕) จะตีความหมายผลที่ได้ได้อย่างไร เมื่อวัดผลได้แล้วจะต้องแปลผล หรือตีความ ผลที่ได้จากการวัดซึ่งจะออกมาในรูปอะไรก็ตาม เมื่อรู้จักใช้เครื่องมือจะต้องทราบว่าผลจากการใช้เครื่องมือที่มีความหมายอย่างไร^๔

รูปแบบการประเมิน

สุขุม มูลเมือง เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ (Approach) ในการประเมินเอาไว้มากมายหลายแบบ แต่ละแบบมีแนวคิดทฤษฎี เหตุผล และวิธีการประเมิน ที่มีผู้นิยมสนับสนุนและนำไปใช้เป็นแบบอย่าง (Model) ในการประเมินตามความเชื่อของแต่ละบุคคลในกลุ่มอาชีพตามความเหมาะสมของปัญหาที่จะประเมินต่างกันไปซึ่งมีรายละเอียด^๕

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๗.

^๕ สุขุม มูลเมือง, เทคนิคการประเมินผลโครงการ, (กรุงเทพมหานคร : กองแผนงานสำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๐), หน้า ๘.

Kenneth Vemon ได้กล่าวถึงการประเมินที่สำคัญๆ และนิยาม โดยสรุปสาระสำคัญไว้ดังนี้

๑) แบบการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis Approach) มุ่งถึงผลที่ได้จากโครงการและพยายามหาความเกี่ยวข้องของรูปแบบแผนงานในโครงการกับตัวบ่งชี้ต่างๆ ข้อมูลต่าง ๆ ผลที่เกิดจากโครงการจะต้องวัดได้ในเชิงปริมาณและสาเหตุที่เป็นเรื่องของเหตุและผลได้ นิยมใช้ในการวัดผลโครงการในด้านบริการทางสังคม

๒) แบบยึดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือวัตถุประสงค์เป็นพื้นฐาน (The Behavioral Objective or Goal-Based Approach) ถือว่า วัตถุประสงค์ของโครงการคือ เกณฑ์ในการวัดของโครงการ ผู้ประเมินจะเอาวัตถุประสงค์ของโครงการตั้งไว้เป็นเกณฑ์ในการวัดของโครงการ ผู้ประเมินจะเอาวัตถุประสงค์ของโครงการตั้งไว้เป็นเกณฑ์ความแตกต่างวัตถุประสงค์ที่วางไว้กับสิ่งที่โครงการนั้นได้จริง คือ ผลของโครงการ ความสำเร็จของโครงการ คือ ไม่มีความแตกต่างหรือแตกต่างกันน้อยมาก ระหว่างวัตถุประสงค์กับสิ่งที่ทำได้จริง

๓) แบบยึดตัดสินใจเป็นหลัก (Decision-Making Approach) ให้ความสำคัญและสนใจตรงจุดระดับการตัดสินใจและสร้างภาพของสถานการณ์ต่าง ๆ ถ้าตัดสินใจแบบนั้นแบบนี้โอกาสอะไรน่าจะเกิดขึ้นบ้าง จากนั้นก็จะเก็บข้อมูล ทำการวิเคราะห์ และเสนอผลให้ผู้ตัดสินใจผู้ประเมินจะต้องสรรหาทางเลือก ให้แก่ผู้ตัดสินใจหลายๆทาง ซึ่งท้ายสุด ผู้บริหารเท่านั้นจะเป็นผู้ชี้ขาดว่าจะใช้ทางเลือกใด

๔) แบบอิสระจากวัตถุประสงค์ (Goal-Free Approach) เป็นการประเมินทุกอย่างที่เกิดขึ้นจากโครงการทั้งหมด (Actual Effects) และเปรียบเทียบความสำคัญของผล เหล่านั้นว่าตรงกับความต้องการหรือไม่

๕) แบบศิลปะวิจารณ์ (Art Criticism Approach) กระบวนการวิจารณ์เป็นแบบการประเมินที่ทำโดยผู้เชี่ยวชาญ มีแบบแผนและหลักเกณฑ์ เกณฑ์เหล่านี้มีพื้นฐานทางความคิดมีทฤษฎีที่เชื่อถือได้และมีส่วนเห็นพ้องต้องกันได้ แม้ว่าจะไม่เหมือนกันโดยสิ้นเชิงในกลุ่มของผู้ชำนาญในศาสตร์สาขานั้น ๆ

๖) การตรวจสอบทางวิชาชีพ (The Professional Review Approach) คือการประเมินที่อาศัยกลุ่มของบุคคลที่เชี่ยวชาญในวิชาชีพนั้นๆ เป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานและคุณค่าของคนในอาชีพเดียวกันนั่นเอง

๗) แบบกึ่งกฎหมาย (Quasi-legal Approach) ได้นำกระบวนการชกฟอกและการพิจารณาคดีของศาลและระบบลูกขุนมาใช้ในการประเมินปัญหาสำคัญ ๆ ทางสังคม

๘) กรณีศึกษาเฉพาะกรณี (The Case-Study Approach) มุ่งสร้างความเข้าใจแก่ผู้รับฟัง (Audience) เกี่ยวกับโครงการ อย่างละเอียดในทุก ๆ ด้านจึงตัดสินใจศึกษาประเด็นว่า บุคคลที่รู้จักโครงการมีความเห็นเกี่ยวกับโครงการอย่างไร จึงใช้ทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วมศึกษาสภาพแวดล้อมต่างๆ ของโครงการในสภาพปกติตามธรรมชาติ การสัมภาษณ์บุคคล ถือว่าเป็นกระบวนการศึกษาแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative)^๖

อินทร์ ศรีคุณ ได้กล่าวถึงรูปแบบการประเมินว่ารูปแบบการประเมินนั้นสามารถจัดเป็นหมวดหมู่ได้ ๓ กลุ่ม โดยพิจารณาจากความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันดังนี้

๑. กลุ่มที่นักประเมินแสดงบทบาทเป็นผู้ตัดสิน (Judgmental Role) ได้แก่รูปแบบการประเมินของ ครอนบาค สครูเวน และเสตค (Cronbach, Scriven and Stake)

๒. กลุ่มที่ยืดการวินิจฉัยการสั่งการเป็นหลัก (Decision-Management Approaches to evaluation) ได้แก่รูปแบบการประเมินของสตฟเฟิลบีมและอัลกิน (Stufflebeam&Alkin)

๓. กลุ่มที่ยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Decision-objective Plan) ได้รูปแบบของไทเลอร์ แฮมมอนด์ โพรวิส และบลูม (Tyler, Hammond, Provus and Bloom)^๗

ไชยยศ เรืองสุวรรณ กล่าวว่าถ้าพิจารณาแนวการประเมินที่หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ในการประเมินโครงการทางการศึกษาทั้งหลาย จะพบว่ามีรูปแบบของการประเมินที่นิยมใช้กัน ๔ รูปแบบ ดังนี้

๑. รูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์ (Goal-based model)

๒. รูปแบบการประเมินแบบการตอบสนอง (Responsive model)

๓. รูปแบบการประเมินโดยผู้ชำนาญ (Connoisseurship model)

๔. รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision model)

รายละเอียดของรูปแบบต่างๆ มีดังต่อไปนี้

๑. รูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์ (Goal-based model) ไทเลอร์ (Tyler) เป็นผู้ปูพื้นฐานรูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นรูปแบบที่เก่าแก่ที่ใช้กันอย่างกว้างขวางที่สุด

^๖Kenneth Vemon, "The Characterization of Successful School Family and Community Participation," **Dissertation Abstracts International**, อังโน นิส้า ชูโต, การประเมินโครงการ, (กรุงเทพมหานคร : มาสเตอร์เพรส, ๒๕๓๑), หน้า ๑๕-๒๖.

^๗อินทร์ ศรีคุณ, การประเมินผลการศึกษา, (นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา, ๒๕๒๒), หน้า ๓๐.

ในการประเมินรูปแบบต่างๆ และยังใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการคิดหารูปแบบอื่นๆ เพื่อใช้เป็นหลักในการประเมินโครงการการศึกษาต่างๆ ว่าบรรลุจุดมุ่งหมายต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด

ตามทัศนะของรูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์ (Goal-based model) การประเมินหมายถึง กระบวนการอธิบายวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายของโครงการ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานแล้วใช้ เครื่องมือต่างๆ วัดผลการดำเนินงานโครงการ องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการประเมินโครงการตามรูปแบบนี้ คือวัตถุประสงค์โครงการและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินใจในการรวบรวมการแปรผลที่ได้มารวมทั้งพิจารณาตัดสินใจในเรื่องคุณค่าหรือประโยชน์ที่ได้จากโครงการ

การวางแผนประเมินโครงการพิจารณาดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- ๑.๑ แจกแจงวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของโครงการให้ชัดเจน
- ๑.๒ กำหนดองค์ประกอบ ตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานของโครงการ
- ๑.๓ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่จะใช้ในการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการ
- ๑.๔ กำหนดเทคนิคและกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ
- ๑.๕ รวบรวมข้อมูล
- ๑.๖ เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด เพื่อนำไปสู่การพิจารณาตัดสินใจเรื่องคุณค่าหรือประโยชน์ของโครงการ

๑.๗ เผยแพร่การประเมินโครงการ

สรุป แนวคิดการประเมิน คือ กระบวนการในการตัดสินใจลงสรุปคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เจริญก้าวหน้าในการดำเนินงาน ว่ามีคุณค่าเพียงพอหรือไม่ หรือมีคุณภาพดีระดับใด ทั้งนี้ยอมอาศัยเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลักในการเปรียบเทียบ

๒.๒ แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

๒.๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการศึกษา

เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความพร้อมและศักยภาพเมื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชกำหนดแผน พัฒนาท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ๒ แนวทางคือ

๑. การดำเนินการจัดการศึกษา โดยดำเนินการได้ ๒ กรณี คือ
 - ๑.๑ ดำเนินการจัดการศึกษาขึ้นเองภายในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น
 - ๑.๒ ดำเนินการรับถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาที่รัฐจัดถ่ายโอน

๒. การดำเนินการ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์การศึกษา ทรัพย์สินอื่นๆ รวมทั้งการเสนอแนะ แนะนำ และร่วมพัฒนาการศึกษา

การพิจารณาความพร้อมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาอยู่แล้ว ดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนในความรับผิดชอบของท้องถิ่นอย่างทั่วถึงตามความต้องการ

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้จัดการศึกษา ดำเนินการจัดบริหารทางการศึกษาแก่ประชาชนในความรับผิดชอบของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความเหมาะสม ความพร้อม และความต้องการของท้องถิ่น

การแบ่งกลุ่มในการกำหนดกรอบภารกิจจัดการศึกษา แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม

กลุ่มความพร้อมสูง ควรดำเนินการกิจ

- การศึกษาก่อนพื้นฐาน
- การศึกษาขั้นพื้นฐาน
- การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ
- กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ
- บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลุ่มความพร้อมปานกลาง ควรดำเนินการกิจ

- การศึกษาขั้นพื้นฐาน(การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา)
- การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ
- กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ
- บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลุ่มความพร้อมต่ำ ควรดำเนินการกิจ

- การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ
- กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ
- บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดการศึกษา พิจารณาจาก

๑. ความต้องการและข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น
๒. ความคิดเห็นของสภาท้องถิ่น
๓. ข้อมูล ข้อเท็จจริง(จำนวนโรงเรียน จำนวนเด็ก สภาพที่ตั้ง ฯลฯ)
๔. ข้อคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่จะโอน
๕. ศักยภาพของท้องถิ่น (คน เงิน วัสดุ การจัดการ)

การใช้แผนเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

พิจารณาระดับความพร้อมและศักยภาพแล้วนำเสนอแผนนโยบายตามกรอบภารกิจซึ่งสอดคล้องกับระดับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาปฏิบัติการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการการดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ครอบคลุมภารกิจตามกฎหมาย ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่อย่างทั่วถึง

๒. ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดความต้องการร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการตามแผน และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผน

๓. ใช้แผนเป็นแนวทางในการบริหารกิจกรรม และสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

๔. การกำหนดกิจกรรมโครงการในแผน ต้องมุ่งหลักความเป็นไปได้และประโยชน์สูงสุดที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับ

การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกฝ่าย

สร้างความตระหนักในความเป็นส่วนหนึ่งของสังคมให้แก่กลไกทางสังคมทุกส่วน ทั้งกลุ่มประชาชน ภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นทุกรูปแบบ ทั้งการสนับสนุนกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ ตลอดจนความคิดเห็นหรือการติดตาม ตรวจสอบ เพื่อให้กิจกรรมต่างๆ บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

การเตรียมความพร้อมในการรับผิดชอบจัดการศึกษา

โดยการปรับโครงสร้างการบริหารกิจกรรม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ ครอบคลุมความคิดและพัฒนาเทคนิคการบริหารจัดการศึกษาให้บุคลากรท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ตลอดจนจัดระบบนิเทศ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิผล

การถ่ายโอนอำนาจการจัดการศึกษา และถ่ายโอนการจัดการศึกษา

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักปฏิรูปการศึกษาได้ร่วมกันกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีการถ่ายโอนอำนาจการจัดการศึกษา ดังนี้

๑. การกิจที่ต้องถ่ายโอน

๑.๑ การศึกษาก่อนวัยเรียน ให้ถ่ายโอนสถานศึกษาไปองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ เทศบาลที่สถานศึกษาดังอยู่ในพื้นที่ ตามความพร้อมและหลักเกณฑ์การประเมินที่กำหนดในกฎกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑.๒ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะการศึกษาภาคบังคับ ให้ถ่ายโอนสถานศึกษาไปยังองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่ในพื้นที่ตามความพร้อม และหลักเกณฑ์การประเมินที่กำหนดในกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๒. ระยะเวลาในการถ่ายโอน

ระยะที่ ๑ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๘ ให้เริ่มการถ่ายโอนการจัดการศึกษาก่อนวันเรียนให้แก่เทศบาล หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นที่มีความพร้อมและในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว กระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะต้องส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ระยะที่ ๒ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๒ ให้ถ่ายโอนระดับพื้นฐานที่อยู่ในกลุ่มภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้เกิดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สถานศึกษาตั้งในเขตที่มีความพร้อมตามหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ออกตามความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ ให้้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะรับโอนสถานศึกษาแจ้งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สังกัดอยู่ เพื่อให้การประสานงานและกำหนดสถานศึกษาที่จะมีการถ่ายโอนและจัดเตรียมแผนการถ่ายโอนร่วมกันล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๒ ปี

“ธนวัฒน์ คุณวุฒิปรีชาชาญ, “ความพร้อมขององค์การปกครองท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษาในระบบ : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่ อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี” ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๗, ๑๕ หน้า.

แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ ๑๕ ปี (๔๕ - ๕๙) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน

นโยบายด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดระบบบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติมีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษาส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น กำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษา

เป้าหมาย

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากรัฐและดำเนินการจัดการศึกษา

๒. จัดการศึกษาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับระยะเวลาและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเอกชน โดยรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณา

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการ

๔. สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการบริหารและจัดการศึกษา

มาตรการ

๑. มีการเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากรัฐและดำเนินการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ มาตรฐาน ตามศักยภาพ ความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่น โดยได้รับการประสานและส่งเสริมสนับสนุน จากกระทรวงศึกษาธิการ ศาสนา วัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. ปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เสนอต่อการบริหารจัดการศึกษาท้องถิ่น และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาชาติพ.ศ. ๒๕๔๒ โดยไม่กระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน

๓. ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา

๔. ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน

ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

๕. ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้อิสระในการดำเนินการบริหารจัดการศึกษา
นโยบายด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

เป้าหมาย

๑. มีการวางแผนงานบุคคลทางการศึกษาตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด

๒. ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกฎหมาย

๓. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
มาตรการ

๑. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบ งานด้านการศึกษา

๒. ให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงานบุคคลทางการศึกษาตามความต้องการและตามเกณฑ์ที่กำหนด

๓. จัดสรรทรัพยากรในการส่งเสริมพัฒนาครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษามีการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมงานที่ริเริ่มสร้างสรรค์และหรือผลงานดีเด่นเป็นรางวัล เชิดชูเกียรติ

๔. จัดทำเกณฑ์และดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๕. จัดตั้งชมรมหรือองค์กรวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาวิชาชีพให้เป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ

๖. ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ความรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา

นโยบายด้านหลักสูตร

เป้าหมาย

๑. จัดหลักสูตรสาระการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด

๒. สถานศึกษาจัดทำสาระหลักสูตรแกนกลางของการศึกษา ขั้นพื้นฐานคำนึงถึงความเป็นไทย และความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

๓. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของรัฐ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมของแต่ละท้องถิ่น

มาตรการ

๑. ให้สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนตามหลักสูตรที่ผู้เรียนสะสมในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ทั้งจากการ เรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์ทำงาน

๒. สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดสาระของหลักสูตรแกนกลางที่มุ่งพัฒนาคนให้มีความสุขสมดุลด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม ความรับผิดชอบต่อสังคมมีสาระ

๒.๑ ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ สังคมโลก ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๒ ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๒.๓ ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๔ ความรู้ ทักษะคณิตศาสตร์ ด้านภาษาการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

๒.๕ ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

๓. สถานศึกษาจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ สาระความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย

๔. จัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

๕. สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดติดตามประเมินผลการทำงานหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่องและร่วมปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามที่กำหนด

๖. พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวิทยาการในบริบทของสังคมไทย

นโยบายด้านกระบวนการเรียนรู้

เป้าหมาย

๑. การจัดการศึกษาเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละรูปแบบและระดับการศึกษา

๒. ผู้เรียนได้รับการศึกษาตามความสนใจ ความถนัด โดยเรียนรู้จากการผสมผสานสาระความรู้ เรียนรู้พร้อมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ทุกรูปแบบทุกสถานที่จากประสบการณ์จริงโดยสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และประยุกต์ความรู้มาใช้

๓. ผู้สอนมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

มาตรการ

๑. สถานศึกษาจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามระดับการศึกษา

๒. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

๓. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

๔. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการอยากรู้อย่างต่อเนื่อง

๕. การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณธรรมอันพึงประสงค์ในทุกวิชา

๖. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

๗. ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

๘. ให้สถานศึกษาใช้วิธีการหลากหลายในการจัดสรร โอกาสการเข้าศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาประกอบการพิจารณาด้วย

๙. ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ องค์กรศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้อง

กับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

๑๐. ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

๑๑. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีการรอบรู้ ทั้งสามารถการวิจัยกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนผู้เรียนเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่างๆ

นโยบายด้านทรัพยากรและการลงทุน

เป้าหมาย

๑. การจัดระบบและหรือวางแผนการระดมทรัพยากรการลงทุนเพื่อการศึกษาจากเงินงบประมาณ ทรัพย์สินและทรัพยากรที่ได้รับการสนับสนุนในประเทศจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กร สถาบัน รวมทั้งจากต่างประเทศและภายในการศึกษาในอัตราส่วนที่เหมาะสมของงบประมาณทั้งหมดในปีงบประมาณนั้นๆ

๒. ส่งเสริมสนับสนุนแรงจูงใจให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อศึกษา
มาตรการ

๑. จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม

๒. สนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

๓. สนับสนุนเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นตามความเหมาะสมและความจำเป็น

๔. สนับสนุนเงินอุดหนุนเงินทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน การศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐให้เท่าเทียมกัน

๕. จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น

๖. จัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาในท้องถิ่น

๗. จัดงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา

๘. ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษา แนวการจัดการศึกษา และคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก

๙. ให้ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษ โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

๑๐. สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้ และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

๑๑. ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรต่างๆ โดยการสนับสนุนการอุดหนุน และใช้มาตรการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตาม ที่กฎหมายกำหนด

นโยบายด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

เป้าหมาย

๑. พัฒนาครู อาจารย์ คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการผลิต พัฒนา ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด

๒. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๓. มีคลื่นความถี่ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งโทรศัพท์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรคมนาคม การสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์จัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบการศึกษาตามอัธยาศัยการทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมตามความจำเป็น

๔. มีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรการ

๑. พัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

๒. พัฒนาขีดความสามารถผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๓. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้

๔. ตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนรัฐบาลค่าสัมปทาน และผลกำไร โทคมนามคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐ เอกชน องค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาคนและสังคม

๕. จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนประสานดูแล ให้บริการทางเทคโนโลยี เสนอนโยบายส่งเสริม ประสานการวิจัยพัฒนาและประยุกต์ใช้รวมการ ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิตการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ^๕

สรุป การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจสู่ประชาชนให้ประชาชน สามารถบริหารงบประมาณในการพัฒนาด้านต่างๆตามความต้องการที่แท้จริงในท้องถิ่นนั้นๆ

๒.๒.๓ การบริหารจัดการการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้านการบริหารจัดการ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๕๔๒ ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติ แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อมความเหมาะสม และความ ต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจาย อำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดการศึกษาปฐมวัย หรือก่อนประถมศึกษา เป็น หน้าที่ซึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้แก่ประชาชนผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียม ความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพจึงควรกำหนดแนวทางการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

^๕ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, แผนนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นระยะ ๑๕ ปี ๒๕๔๕-๒๕๕๙, (กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรประเทศไทย จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๑-๑๖.

๑. นโยบาย

จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ ๓-๕ ปี) ด้วยความร่วมมือของชุมชนเพื่อการกระจายโอกาสเตรียมพร้อม และพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย และตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

๒. เป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ

๓. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกต้องลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาการตามวัยและเต็มตามศักยภาพ

๒) เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กในทุกๆ ด้าน แบบองค์รวม ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

๓) เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด พัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษาและส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดูพัฒนาเด็กได้อย่างถูกวิธี

๔) เพื่อส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน ให้สามารถร่วมกันวางแผน และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้

๕) เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสในการพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง

๖) เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น ไปอย่างเหมาะสมมีคุณภาพ
แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยจะต้องจัดให้มีการประเมินตนเองทุกปี เพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้การดูแล และพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน ควรพิจารณาจัดแบ่งงานที่จะต้องปฏิบัติในการบริหารศูนย์ฯ ให้ครอบคลุมลักษณะงาน ดังนี้

๑) งานบุคลากรและการบริหารจัดการ มีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) สรรหา หรือจัดจ้างบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความจำเป็นและสอดคล้องกับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น หัวหน้าศูนย์ ผู้ประกอบ

อาหาร ผู้ทำความสะอาด โดยใช้หลักเกณฑ์ในการสรรหาการจ้างและต่อสัญญาจ้างตามมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด ยกเว้นกรณีศูนย์อบรมเด็ก ก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด การจ้างและการต่อสัญญาจ้าง ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์วัด/มัสยิดเป็นผู้พิจารณาสรรหาและแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดจ้าง

(๒) กำหนดอัตราค่าจ้างบุคลากร เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนในศูนย์ ดังนี้

๒.๑ ผู้ดูแลเด็ก จำนวนกำหนดเป็นสัดส่วนต่อเด็กเล็ก ๑ : ๒๐ หากมีเศษส่วนตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป ให้เพิ่มผู้ดูแลเด็กอีก ๑ คน

๒.๒ ผู้ประกอบอาหารกำหนดจำนวนได้ตามความจำเป็น เหมาะสมตาม ฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๓ ผู้ทำความสะอาดกำหนดจำนวนได้ตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ศูนย์ ขนาดเล็ก (จำนวนเด็กไม่เกิน ๒๐๐ คน) มีอัตราไม่เกิน ๒ คน ศูนย์ขนาดใหญ่ (จำนวนเด็กตั้งแต่ ๒๐๐ คนขึ้นไป) มีอัตราไม่เกิน ๔ คน ตามมาตรฐานการคลังขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น

๒.๔ กำหนดอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สิทธิหรือสวัสดิการอื่นที่ พึ่งได้รับตามที่มิใช่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนี้

ก) ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาภาคบังคับและมัธยมศึกษาปีที่ ๖ กำหนดอัตรา เดือนละไม่น้อยกว่า ๔,๘๘๐ บาท หากมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี และมีหนังสือรับรองกำหนดอัตราเดือนละ ไม่น้อยกว่า ๕,๕๓๐ บาท

ข) ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือผู้ที่มีวุฒิ การศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) กำหนดอัตราเดือนละไม่น้อยกว่า ๕,๒๖๐ บาท

ค) ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไปสาขา วิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือปริญญาอื่นที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น รับรอง กำหนดอัตราเดือนละไม่น้อยกว่า ๗,๖๓๐ บาท

ง) ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาตาม ก) ข) ค) ต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับการ พัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีกำหนดอัตราเดือนละไม่น้อยกว่า ๗,๒๖๐ บาท

จ) สิทธิ หรือสวัสดิการอื่นที่พึงได้รับ

๒.๕ กำหนดการจัดชั้นเรียนห้องละไม่เกิน ๒๐ คน หากมีเศษเกิน ๑๐ คน ให้จัดเพิ่มได้อีก ๑ ห้อง

(๓) จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนสวัสดิการอื่นที่พึงได้รับตามที่กฎหมายบัญญัติ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากร

(๔) กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(๕) จัดทำระเบียบ ข้อบังคับ และทะเบียนประวัติบุคลากร

(๖) นิเทศอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในหน้าที่ความรับผิดชอบ
อย่างต่อเนื่อง

(๗) บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านอื่นๆ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น และบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติตามมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่กำหนดไว้

๒) งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่
สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่กำหนดไว้

๓) งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตรกำหนดไว้

๔) งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

๕) งานธุรการ การเงิน และพัสดุ มีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติดังนี้

- งานพัสดุ เป็นการจัดทำ จัดซื้อ จัดหาและจำหน่ายทะเบียนพัสดุรวมทั้งเสนอ
ความต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

- งานธุรการ และสารบรรณ ได้แก่ การจัดทำข้อมูล สถิติ จัดทำทะเบียน
หนังสือ รับ-ส่ง การควบคุมและจัดเก็บเอกสาร การจัดทำประกาศและคำสั่ง การจัดทำทะเบียน
นักเรียน การรับสมัครนักเรียน

- งานการเงิน ได้แก่ การจัดทำงบประมาณการทำบัญชีการเงิน การเบิกจ่ายเงิน
ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะถือปฏิบัติเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายตามระเบียบขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๖) ให้สำนัก/กองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานซึ่งมี
หน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรท้องถิ่นให้เป็นไปตามนโยบาย
ระเบียบ มาตรฐานที่กำหนดสำหรับการจัดเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองให้อุบลโลมใช้ระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดและระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๗) กรณีที่เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากส่วน
ราชการต่าง ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารจัดการและดำเนินงานตาม

แนวทางที่กำหนดในมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในส่วนที่เกี่ยวข้องข้างต้น^{๑๑}

สรุป การดำเนินงานด้านการศึกษาปฐมวัยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมให้เด็กโดยการดำเนินงานมีปัจจัยที่สำคัญคือ บุคลากร ค่าจ้าง ค่าใช้จ่าย อุปกรณ์เครื่องใช้ในการดำเนินงาน อาคารสถานที่ การบริหารงานทั่วไปโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การดำเนินงานในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนต่อไป

หลักการและรูปแบบในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของชาติ ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาดังนี้

๑. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในการถ่ายโอนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไปยังองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลที่สถานศึกษาตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ ตามความพร้อมและตามหลักเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ในกฎกระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดระยะเวลาในการถ่ายโอนไว้ในระยะที่ ๑ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘ ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ จะต้องส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้พร้อมในการเตรียมรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษา โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะรับโอนสถานศึกษา แจ้งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่จะโอนสังกัดอยู่ เพื่อให้มีการประสานงานและกำหนดสถานศึกษาที่จะมีการถ่ายโอน และจัดเตรียมแผนการถ่ายโอนร่วมกัน เป็นการล่วงหน้า โดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี ก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษานั้นๆ

๒. จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถกระทำได้ในทุกระดับการศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ทั้งการศึกษาในระบบ และนอกระบบภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

๒.๑ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยดำเนินการจัดการศึกษาในระดับที่จะจัดตั้งสถานศึกษาใหม่อยู่แล้ว ให้จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่ได้เลย โดยแจ้งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่ทราบก่อนการจัดตั้ง

^{๑๑} กรมการปกครองท้องถิ่น, มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, (กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๘), หน้า ๑๒.

๒.๒ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่เคยจัดการศึกษาในระดับนั้นมาก่อน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งสถานศึกษาได้ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ออกตามความพร้อมในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

๓. การประสานความร่วมมือระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และคณะกรรมการการกระจายอำนาจ

๓.๑ ในระยะแรกที่ยังไม่มีการจัดการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้จัดให้มีตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าไปมีส่วนร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการจัดการศึกษาโดยเข้าไปร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการของสถานศึกษา ที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมาย ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

๓.๒ ในระหว่างการเตรียมความพร้อม เพื่อรับการถ่ายโอนสถานศึกษา คณะกรรมการการกระจายอำนาจ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม และกำหนดให้มีการวางระบบบริหารงานบุคคลที่จะเอื้อต่อการถ่ายโอนภารกิจ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้ โดยกำหนดในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้คณะและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับหลักประกันในด้านค่าตอบแทน สวัสดิการความมั่นคง และโอกาสความก้าวหน้าในวิชาชีพที่ทัดเทียมกับครู

๓.๓ คณะกรรมการการกระจายอำนาจและกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะให้ความช่วยเหลือแก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตราและปรับปรุง แก้ไขกฎหมายระเบียบ ข้อบัญญัติ ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายทางการศึกษาที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ

๓.๔ การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นไปภายใต้หลักเกณฑ์พื้นฐานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับทั้งการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาของเอกชน ทั้งในด้านความสอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล ระบบการรับรองมาตรฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษา ตลอดจนหลักเกณฑ์การได้รับทุนการอุดหนุนอย่างเท่าเทียมกันจากรัฐในการจัดการศึกษา

๓.๕ ในระยะแรก หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับโอนสถานศึกษา ยังไม่สามารถกำหนดให้มีการวางระบบบริหารงานบุคคล สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สามารถรับประกันความเสมอภาคและความทัดเทียมกับระบบบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้ คณะกรรมการการกระจายอำนาจและคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น จะดำเนินการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ที่จะถ่ายโอนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังคงมีสถานะเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างแล้วแต่กรณีในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม ต่อไปเช่นเดิมจนกว่าจะมีการกำหนดระบบบริหารงานบุคคลที่มีมาตรฐานทัดเทียมกันดังกล่าว ขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับโอนสถานศึกษา

๔. การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับภารกิจจัดการศึกษา

๔.๑ มีการจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่ หรือมีการรับโอนสถานศึกษาแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานศึกษาตั้งอยู่ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งที่มีเขตติดต่อหรือใกล้เคียงกัน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการบริการทางการศึกษา หรือที่ประชากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับบริการการศึกษาาร่วมกัน จะต้องจัดให้มีคณะกรรมการที่รับผิดชอบดูแล กำกับกิจการทางด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งที่เกี่ยวข้อง ในการจัดบริการทางการศึกษาร่วมกันขึ้นเป็นการเฉพาะ เพื่อประสานนโยบายสนับสนุนส่งเสริม และกำกับดูแลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

๔.๒ ในกรณีงานทางการศึกษามีเพิ่มมากขึ้น หรือมีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ในหลายระดับการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง อาจจัดตั้งองค์กรร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของสหกรณ์ขึ้นเพื่อรับผิดชอบดูแลบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านั้นเป็นการเฉพาะ องค์กรร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีขอบเขตความรับผิดชอบในด้านพื้นที่เท่ากับหรือใกล้เคียงกับ เขตพื้นที่การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ และวัฒนธรรมให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างการจัดการศึกษาของกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กับการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๓ ในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์กรร่วมเพื่อบริหารจัดการ การศึกษาในรูปสหการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ได้เข้าร่วมในสหการองค์กรร่วม ในรูปสหการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวอาจกำหนดให้มีเขตบริหารจัดการ ที่ครอบคลุมทั้งเขตจังหวัด แต่จะต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการภายในขององค์กรร่วมในรูปสหการ

ดังกล่าวขึ้น โดยให้สัมพันธ์กับ จำนวนเขตพื้นที่การศึกษาของกระทรวงการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมที่มีอยู่ในเขตจังหวัด เพื่อให้มีการประสาน สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับกระทรวงศึกษาธิการ

๔.๔ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่ทั้งใน กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยจัดการศึกษาในระดับนั้นมาก่อนแล้ว และในกรณีที่ยังไม่เคย จัดการศึกษาในระดับนั้นมาก่อน สำหรับการศึกษาในระบบ และการศึกษานอกระบบ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน โดยจะต้องรับฟัง ความคิดเห็นของเอกชนที่จัดการศึกษาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และประชาชนเพื่อ ประกอบการพิจารณาตัดสินใจจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่ด้วย^{๑๑}

รูปแบบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีลักษณะการจัดในรูปแบบของการบริการ ซึ่งอาจ แบ่งการจัดบริการ การจัดการศึกษาปฐมวัย ได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑. การจัดบริการเพื่อพัฒนาเด็กอายุ ๐-๕ ปี จำแนกเป็น

๑.๑ การจัดบริการเพื่อพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เป็นการจัดบริการในลักษณะ ของการเลี้ยงดูเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กต่างๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน ภายใต้การดูแลของกรม ประชาสงเคราะห์กระทรวงแรงงาน สวัสดิการสังคมมีสถานรับเลี้ยงเด็กจำนวน ๑,๕๑๕ แห่ง

๑.๒ การจัดบริการเพื่อพัฒนาเด็กอายุ ๓-๕ ปี เป็นการจัดบริการในลักษณะของ การเตรียมความพร้อมใน ๓ รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบชั้นอนุบาล ชั้นเด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก ปัจจุบันมีหน่วยงานดำเนินการ ๑๒ หน่วยงาน

๑.๓ การจัดบริการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ การส่งเสริมการ พัฒนาการเด็ก สุขภาพอนามัย การจัดทำสื่อเพื่อพัฒนาเด็ก การจัดทำคู่มืออบรมเลี้ยงดูเด็กปัจจุบันมี หน่วยงานดำเนินงาน ๑๒ หน่วยงาน

๒. การจัดบริการเพื่อพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ได้แก่ การพัฒนาครู ผู้บริหารบุคลากร ผู้ดูแลเด็ก พี่เลี้ยงเด็ก การพัฒนาครอบครัว การสร้างอาสาสมัครพัฒนาครอบครัว ปัจจุบันมีหน่วยงานดำเนินการ ๑๕ หน่วยงาน

^{๑๑}กระทรวงศึกษาธิการ, การจัดทำแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๔), หน้า ๑-๗.

สภาพทั่วไปของการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย อายุ ๓-๕ ปี ในปี การศึกษา ๒๕๔๒ มีหลายกระทรวง หลายหน่วยงานที่ร่วมมือดำเนินการจัดการศึกษา หน่วยงาน ส่วนใหญ่มีนโยบายชัดเจนที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยการจัดบริการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม คุณภาพชีวิต รวมถึงสิทธิเด็ก นอกจากนี้ยังมีบางหน่วยงานที่มี นโยบายพัฒนาเด็กและครอบครัว โดยให้ความรู้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครองเด็ก ที่มีลูกระหว่าง ๐-๕ ปี การพัฒนาครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก การเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชนโดยผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ การ ผลิตเอกสาร นิตยสาร รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ และการอบรมสัมมนาเป็นต้น^{๑๒}

สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของประเทศ

หน่วยงานที่จัดการศึกษาระบบปฐมวัย ในประเทศไทย

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในปัจจุบัน มีการจัดการศึกษาหลายรูปแบบ และมี หน่วยงานดำเนินการในการจัดการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

๑. โรงเรียนอนุบาลประเภทชั้นเด็กเล็ก หรือในรูปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน ประเภทต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ของกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับนี้ ที่จัด ในรูปของชั้นเด็กเล็กหรือชั้นอนุบาล ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สภาสถาบันราชภัฏ (โรงเรียนสาธิต) ทบวงมหาวิทยาลัย (โรงเรียนสาธิต) สำนัก บริหารการศึกษาท้องถิ่น (โรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา) กรมประชาสงเคราะห์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

๒. หน่วยงานที่จัดในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ กรมการศาสนา (ทั้งในศูนย์ อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดและศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด) สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร สำนักพัฒนาชุมชนกรุงเทพมหานคร และกรมการพัฒนาชุมชน

๓. หน่วยงานที่มีการจัดการศึกษาทั้งในรูปศูนย์พัฒนาเด็กและชั้นเด็กเล็ก ได้แก่ กรมประชาสงเคราะห์ และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

๔. โรงเรียนของเอกชน เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนอนุบาล ประเภท ชั้นเด็กเล็ก ในปีการศึกษา ๒๕๔๒ จำนวนโรงเรียน/สถานศึกษา ที่จัดการศึกษาในระดับก่อนปฐม ศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๕,๔๗๗ แห่ง เป็นสถานศึกษาของรัฐ ๔๓,๑๒๓ แห่ง หรือร้อยละ ๙๔.๖ เมื่อพิจารณาหน่วยงานในสถานศึกษาของรัฐ พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ มีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น ๓๐,๑๘๒ แห่งหรือร้อยละ ๖๖.๒ ของ

^{๑๒} สายสุรี จุติกุล, และคณะ, สภาพการจัดบริการ การพัฒนาเด็กปฐมวัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย, ๒๕๔๒), หน้า ๗๑-๗๒.

จำนวนโรงเรียน/สถานศึกษาทั้งหมดของภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ องค์การพัฒนาชุมชน ๗,๕๕๐ แห่ง หรือร้อยละ ๑๖.๖ กรมการศาสนา ๓,๘๕๖ แห่ง หรือร้อยละ ๘.๕ และที่เหลือ เป็นสถานศึกษาของหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งสิ้น ๑,๔๘๕ แห่ง หรือร้อยละ ๓.๓ สำหรับโรงเรียนเอกชน มี ๒,๔๕๔ แห่ง หรือร้อยละ ๕.๔

๒.๒.๔ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากิจการการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี ๔ รูปแบบด้วยกัน คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองรูปแบบพิเศษ (เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร)ซึ่งแต่ละท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีระดับชั้นของตนเองแตกต่างกันทั้งรายได้ จำนวนประชากร ระบบบริหารบุคลากรในองค์กร ฯลฯ ทำให้ท้องถิ่นแต่ละแห่ง มีศักยภาพ ในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน การจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหลายหน่วยงาน ดำเนินการในลักษณะการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กและการศึกษาปฐมวัย(อนุบาลศึกษา) ซึ่งมีลักษณะการดำเนินการ ดังนี้

๑. ลักษณะดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัย

๑.๑ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นการจัดเตรียมความพร้อมตามพัฒนาการของเด็ก ในลักษณะการเลี้ยงดูแก่เด็กอายุ ๐-๓ ปี อาจจัดในลักษณะศูนย์พัฒนาเด็กเป็นการเฉพาะ ซึ่งควรใช้ผู้ดูแลเด็กซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเป็นผู้ปฏิบัติการ

๑.๒ การจัดการศึกษาปฐมวัย (อนุบาลศึกษา) เป็นการจัดเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัย (อนุบาลศึกษา) แก่เด็กกลุ่มอายุ ๔-๖ ปี โดยจัดในลักษณะเตรียมความพร้อมแก่เด็กเพื่อเข้าสู่การศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ ทั้งนี้จะต้องจัดตามแนวหลักสูตรตามการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖ (ก่อนปฐมศึกษา/ปฐมวัย) เป็นบุคลากรหลัก^{๑๑}

๒. หน่วยงานที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมี ดังนี้

๒.๑ กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีฐานะเป็นทรวงการเมือง เป็นนิติบุคคล มีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ

^{๑๑}สมชาย เสียงหลาย และคนอื่นๆ, คู่มือแนวทางการปฏิบัติการจัดการศึกษาของท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๔๒,) หน้า ๒๔.

ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็นเขต แต่ละเขตแบ่งออกเป็นแขวง มีสำนักงานใหญ่ในการบริหารราชการ เรียกว่าศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ จัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครพ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๖ (๒๑) คือมีหน้าที่จัดการศึกษา โดยกรุงเทพมหานครได้ดำเนินการจัดการศึกษาหลายระดับ มีหน่วยงานที่ดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัย ๓ หน่วยงาน คือ สำนักงานการศึกษา สำนักอนามัย และสำนักพัฒนาชุมชน ทำหน้าที่จัดการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบต่างๆ ของแต่ละหน่วยงาน ดังนี้

๑) การจัดศูนย์เลี้ยงดูเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน ซึ่งดำเนินการให้ความสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เด็กปฐมวัยในชุมชนให้ทั่วถึงจัดให้มีการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาอาสาสมัครและผู้ดูแลเด็กให้ได้มาตรฐาน และสำนักอนามัย ซึ่งจัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน สำหรับเด็กอายุ ๒ ปีครึ่ง ถึง ๖ ปี ที่อยู่ในเขตบริการสาธารณะสุข ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก อายุ ๐-๖ ปี

๒) การจัดการศึกษาในระดับอนุบาลศึกษา ๒ ปี และชั้นเด็กเล็ก (ก่อนเกณฑ์ ๑ ปี) ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษาและสำนักงานเขต ซึ่งปัจจุบันเปิดสอนในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพฯ จำนวน ๔๐๙ โรงเรียน และโรงเรียนวัดธาตุทองซึ่งรับโอนมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) โดยเปิดดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๓๖^{๑๑}

๒.๒ เมืองพัทยา เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบพิเศษ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.๒๕๔๒ มีอำนาจหน้าที่บริหารและจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่เมืองพัทยา ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบราชการเมืองพัทยา พ.ศ.๒๕๒๑

อำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาของเมืองพัทยา มีส่วนราชการที่ทำหน้าที่ด้านการศึกษา ได้แก่ สำนักงานศึกษาเมืองพัทยา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยการจัดการศึกษาเป็นไปในลักษณะเช่นเดียวกับเทศบาลทั่วไป คือ มีโรงเรียนประถมศึกษาเมืองพัทยา เป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๑๐ โรงเรียน การ

^{๑๑}พิณสุดา สิริธรรังศรี และสมศักดิ์ คลประสิทธิ์, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๑), หน้า ๔๗.

จัดการศึกษาปฐมวัยของเมืองพัทยามีการจัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนอนุบาลศึกษาของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยาทั้ง ๑๐ โรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ระดับชั้น ตามกลุ่มอายุ ดังนี้

ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ ๑ สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี

ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ ๒ สำหรับเด็กอายุ ๔ - ๕ ปี

๒.๓ เทศบาล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่บริหารและจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาล อำนาจหน้าที่ของเทศบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งเทศบาลกำหนด และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะอื่นๆกำหนด สำหรับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งเทศบาลกำหนดมี ๒ ส่วนคือ หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติทั้งเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร จะต้องดำเนินการให้ราษฎร ได้รับการศึกษาอบรม และหน้าที่ที่สามารถเลือกปฏิบัติได้ เฉพาะเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร คือ สามารถจัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษาได้ ส่วนอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะอื่นๆ ในส่วนของการศึกษา คือ อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓

อำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาของเทศบาล มีส่วนราชการที่ทำหน้าที่ด้านการศึกษา ได้แก่ กองการศึกษา สำหรับเทศบาลตำบล หรือสำนักการศึกษา สำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลนครการจัดการศึกษามีโรงเรียนประถมศึกษาของเทศบาลเป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดการศึกษาปฐมวัยของเทศบาล มีการจัดการศึกษาในรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการศึกษาปฐมวัย (อนุบาลศึกษา) ที่เทศบาลควรดำเนินการ แบ่งเป็น ๒ ช่วงวัยคือ

๑) การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นการจัดการเตรียมความพร้อมตามพัฒนาการของเด็ก ในลักษณะการเลี้ยงดูแก่เด็ก กลุ่มอายุ ๐ - ๓ ปี อาจจัดในลักษณะศูนย์พัฒนาเด็กเป็นการเฉพาะ ซึ่งควรใช้ผู้ดูแลเด็กซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กเป็นผู้ปฏิบัติการ เน้นการสนับสนุนให้ครอบครัวมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาเด็ก สร้างความอบอุ่นในครอบครัวให้เกิดความผูกพันร่วมกันในการพัฒนาเด็ก

๒) การจัดการศึกษาปฐมวัย (อนุบาลศึกษา) เป็นการจัดเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัย(อนุบาลศึกษา)แก่เด็กกลุ่มอายุ ๔-๖ ปี โดยจัดในลักษณะเตรียมความพร้อมแก่เด็ก เพื่อเข้าสู่การศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ โดยจัดตามแนวหลักสูตรก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน(ก่อนปฐมศึกษา) การพัฒนาเด็กวัย ๓-๖ ปี ในกรณีเทศบาลจัดตั้งใหม่ ยังไม่ต้องรับผิดชอบโรงเรียนการพัฒนาเด็กปฐมวัย ๓-๖ ปี สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยกำหนดนโยบายให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ๓ รูปแบบ คือ

(๑) รับโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากหน่วยงานของกรมการพัฒนาชุมชน โดยยังคงให้ชุมชนเป็นผู้บริหาร เทศบาลจะทำหน้าที่กำกับคุณภาพและสนับสนุนงบประมาณตลอดจนร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(๒) เทศบาลจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นใหม่บุคลากรของเทศบาลบริหารงานศูนย์

(๓) เทศบาลจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามาบริหารงานศูนย์เอง โดยสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มให้เป็นผู้ดำเนินงานศูนย์ ภายใต้การกำกับคุณภาพของเทศบาล

๓) รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการดังนี้

(๑) สำรวจความต้องการของชุมชน

(๒) พิจารณาเลือกรูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความเหมาะสมในพื้นที่ รูปแบบที่ ๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการ

รูปแบบที่ ๒ มอบหมายให้ผู้แทนชุมชนบริหารจัดการ

(๓) จัดทำแผนงานและจัดทำญัตติขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นนำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบรรจุในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อขอรับงบประมาณ

(๔) จัดทำระเบียบ ข้อบังคับ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ.(ตามปีที่จัดตั้ง)

(๕) จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยดำเนินการ ดังนี้

สำรวจความต้องการของชุมชนในประเด็นดังต่อไปนี้

- ความต้องการให้จัดตั้งศูนย์

- ความต้องการในการส่งเด็กเข้าเรียน

- สิ่งที่ต้องการให้ศูนย์จัดบริการ

พิจารณาเลือกรูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความหลากหลายในศักยภาพด้านทรัพยากรและเศรษฐกิจ การกำหนดรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงอาจแตกต่างกันตามลักษณะของชุมชนและความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล สถานที่ เศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกใช้หรือปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมและความต้องการของพื้นที่รูปแบบที่ ๑ ศูนย์การพัฒนาเด็กเล็กซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการรูปแบบนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดตั้งและรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจัดหาหรือจัดจ้างบุคลากรทางการศึกษาเป็นหัวหน้าศูนย์และแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- หัวหน้าศูนย์เป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ฯ และดำเนินการเลือกตั้งหรือจัดให้มีการคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- คณะกรรมการศูนย์ฯ ทำหน้าที่กำกับการบริหารจัดการบริหารพัฒนาเด็กเล็กให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมาชิก ๕-๗ คน คัดเลือกจากชุมชน ทำหน้าที่เป็นประธานรองประธาน เหนือญาติ โดยจะต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมเป็นคณะกรรมการ ให้หัวหน้าศูนย์ เป็นเลขานุการ โดยตำแหน่งให้มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อย เดือนละ ๑ ครั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดตั้งค่าตอบแทนสำหรับคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ได้ตามความเหมาะสมและความพร้อมของท้องถิ่น

สรุป หลักการในการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีนโยบายและกำหนดแผนการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรม พัฒนานุเคราะห์ให้มีความรู้ตรงกับสายงานและปลูกฝังให้ความรู้แก่ประชาชนและให้ชุมชนเป็นการเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาพัฒนาเด็กเล็กในท้องถิ่น ตามความต้องการของท้องถิ่นเอง

๒.๒.๕ มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็ก อายุระหว่าง ๓-๕ ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่างๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก(เด็ก ๓ ขวบ) รับผิดชอบโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ เรียกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า เด็กมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติ ในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาจึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนัก และให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อไป ซึ่งจำแนกมาตรฐานออกเป็น ๔ ด้านดังนี้

๑. มาตรฐานด้านบุคลากร และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกฯ และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนบุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาทิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการตามหลักวิชาการตามความเหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้

ด้านคุณสมบัติ

๑. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองการศึกษา ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

- มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการให้การศึกษ และพัฒนาการเด็กเล็ก

- มีนโยบายแผน และงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนและการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ

๒. บุคลากรที่ทำหน้าที่ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานทั่วไป หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไปสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือปริญญาทางการศึกษา หรือทางวิชาชีพสาขาอื่นๆที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นรับรอง และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

๒) มีคุณสมบัติทั่วไป และมีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

๓) มีความรู้ด้านโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

๔) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรม

๕) ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

๖) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

๗) แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรงไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ ไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

๒.๒ ผู้ดูแลเด็ก มีวุฒิการศึกษาตามที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยมีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานทั่วไป หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และควรมีคุณสมบัติดังนี้

๑) มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

๒) ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

๓) ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

๔) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

๕) แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

๖) มีระดับวุฒิภาวะบุคคลลักษณะเหมาะสมทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม มีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยน เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็ก

๗) เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก มีอุปนิสัยสุชุม เยือกเย็นมีความขยันอดทน

๘) มีประสบการณ์ในการเกี่ยวข้องการพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่น้อยกว่า ๒ ปี

๒.๓ ผู้ประกอบอาหารมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ และควรเป็นผู้มีความรู้เรื่องโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

๒.๔ ผู้ทำความสะอาดมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรท้องถิ่นมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็ก ยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ

ด้านบทบาทหน้าที่

๑. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) สำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์เด็ก

๒) กำหนด โครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กตามความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล สถานที่ และฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่น

- ๓) จัดทำแผนงาน โครงการงบประมาณในการจัดตั้ง และสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งจัดทำบัญชีขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น
- ๔) จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๕) จัดทำระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๖) กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง
- ๗) ควบคุม กำกับดูแลและควบคุมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ
๒. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีบทบาทหน้าที่ดูแลบุคลากรและการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และด้วยความเรียบร้อยเกิดประโยชน์แก่เด็กมากที่สุด
๓. ผู้ดูแลเด็ก ควรมีบทบาท ดังนี้
- ๑) ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็กเพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต มีพัฒนาการทุกด้านตามวัย
- ๒) ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์กล่าวคือให้เด็กได้พัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม จริยธรรมไปพร้อมๆ กัน โดยให้โอกาสเด็กเรียนรู้จากสิ่งของผู้คนที่อยู่รอบข้าง ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้โดยประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหวการเล่นการลงมือกระทำ ผู้ดูแลเด็กจะต้องส่งเสริมให้โอกาสเด็กได้พัฒนาอย่างเต็มที่รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วยคำพูด กิริยาท่าทางที่นิมนน อ่อนโยน แสดงความรักความอบอุ่นต่อเด็ก
- ๓) สังเกต และบันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม พัฒนาการต่างๆของเด็ก เพื่อจะให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติ และผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหาสาเหตุ และวิธีการแก้ไขได้ทัน่วงที
- ๔) จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมในการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคารให้สะอาด มีความปลอดภัย และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก
- ๕) ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กพ่อแม่ ผู้ปกครอง สมาชิกในครอบครัว ตลอดจนเป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัว เพื่อทราบถึงพฤติกรรม พัฒนาการการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง
- ๖) พัฒนาตนเองในทางวิชาการ อาชีพ ใฝ่หาความรู้พัฒนาตนเอง ดังนี้
- ๖.๑ การพัฒนาความรู้ด้านวิชาการ และทักษะทางอาชีพอย่างต่อเนื่องเช่น การศึกษาหาความรู้ การเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ การติดตามความเปลี่ยนแปลงด้าน

ความรู้ และเทคโนโลยีโดยอาศัยสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกและการจัดตั้งชมรมเครือข่าย ผู้ดูแลเด็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ผู้ดูแลเด็ก

๖.๒ การพัฒนาด้านบุคลิกภาพ เช่น การพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจริยธรรม โดยเน้นการพัฒนาตนเอง การรู้จักตนเองและผู้อื่น

๗) รู้จักใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูล ความรู้ และเครือข่ายการปฏิบัติงานเพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ จากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชน

๗.๑ หน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงมหาดไทย (กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการ) กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) กระทรวงศึกษาธิการ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน คณะกรรมการการอุดมศึกษาสถาบัน แห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัวมหาวิทยาลัยมหิดลมหาวิทยาลัยราชภัฏ กระทรวงสาธารณสุข(กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต) กระทรวงวัฒนธรรม(กรมการศาสนา) กระทรวงกลาโหม (กองทัพเรือ) เป็นต้น

๗.๒ องค์กรเอกชน สมาคม และมูลนิธิ และมูลนิธิต่างๆ เช่น สมาคม วาย คับเบิลยู ซี เอ มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก มูลนิธิช่วยเหลือเด็กยากจน ซี ซี เอฟ ในประเทศไทย สภาก่อการพัฒนาคเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (สอคย.) องค์การยูนิเซฟ เซฟเดอะชิลเดรน ยู เอส เอ สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ สหทัยมูลนิธิ มูลนิธิดวงประทีป

๗.๓ แหล่งข้อมูลความรู้ในชุมชน เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล สถาน รับเลี้ยงเด็กในนิคมต่างๆ สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด (กรมพัฒนาสังคมและ สวัสดิการ) ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน) องค์การบริหาร ส่วนตำบล (อบต.) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างๆ โรงเรียนประถมศึกษาในชุมชน ศูนย์สื่อประจำหมู่บ้าน ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์บริการสาธารณสุข ศูนย์สงเคราะห์เด็ก ปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน (กรุงเทพมหานคร) ข้าราชการครู หรือข้าราชการอื่น ๆ ซึ่งเป็นผู้ทรงความรู้ หรือที่เกษียณอายุแล้ว เป็นต้น

๗.๔ ผู้ประกอบอาหาร ควรมีบทบาทหน้าที่ในการประกอบอาหารให้ถูก สุขลักษณะถูกอนามัย และโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้งการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย จัด

สถานที่เตรียมและการปรุงอาหาร จัดเครื่องสุขภัณฑ์เครื่องครัวสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีการจัดการขยะถูกสุขลักษณะ

๗.๕ ผู้ทำความสะอาด ควรมีบทบาทหน้าที่ในการทำความสะอาด ดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งภายใน และภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้แก่ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสม โดยจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประคม ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนผู้ดูแลเด็ก อย่างละไม่น้อยกว่า ๑ คน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการโดยตำแหน่ง

๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบริหารจัดการโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ มีนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ที่นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย เป็นประธาน ยกเว้นศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิดที่รับถ่ายโอนจากกรมศาสนาให้เจ้าอาวาส/โต๊ะอิหม่ามหรือผู้ที่เจ้าอาวาส/โต๊ะอิหม่ามมอบหมายให้เป็นประธาน

๓. การบริหารงบประมาณและการบริหารงานบุคคล เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย มาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์ที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรฐานงานบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ประเมินผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด ในด้านความรู้ความสามารถ ให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนด และเสนอผลการประเมินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบการพิจารณาต่อสัญญาจ้างต่อไป

สรุป บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายก ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนบุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาทิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กเล็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถดำเนินงานให้การศึกษาและพัฒนาการเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น

๒. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่

๑. ที่ตั้ง สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสมและต้องไม่อยู่ในพื้นที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตรายได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไปจนเกินควร หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่าง ๆ ตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

๒. จำนวนชั้นของอาคารตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีชั้นไม่ควรเกิน ๒ ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า ๒ ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสม และความสูงของตัวห้อง ไม่ควรน้อยกว่า ๒.๔๐ เมตร นับจากพื้นถึงเพดานทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่างทางเข้า-ออกจากตัวอาคาร ต้องมีความปลอดภัย

๓. ทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่างทางเข้า-ออกจากตัวอาคาร ต้องมีความเหมาะสมสามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงขึ้น อย่างน้อยต้องมีทางเข้า-ออก ๒ ทาง แต่ละทางนั้นควรมีความกว้างประมาณ ๘๐ เซนติเมตร

๔. ประตู หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง และความสูงของหน้าต่างควรอยู่ที่ประมาณ ๘๐ เซนติเมตร นับจากพื้น ให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน นอกจากนี้ บริเวณประตู-หน้าต่างไม่มีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลม และแสงสว่าง

๕. พื้นที่ใช้สอยพื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารสะอาด ปลอดภัย มีเพียงพอเหมาะกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหารและการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย โดยประมาณ ๒๐๐ ตารางเมตร ต่อ ๑ คน นอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอาจจัดแยกเป็น เฉพาะ หรือจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยพื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา อาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่

๕.๑ บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ ๒ ตารางเมตร ต่อเด็ก ๑ คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการดังนี้

- จัดระบายอากาศที่ดีปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวนแสงสว่างไม่จ้าเกินไป
- อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด โดยนำไปปิดฝุ่น ตากแดด

อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง

- จัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ ไม่ใช่ร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค
- หมั่นตรวจตราดูไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวน ในบริเวณพื้นที่สำหรับการนอน

๕.๒ บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก ควรออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระ การเล่นสร้างสรรค์หรือการอ่านหนังสือ เล่นต่อแท่งไม้ที่ต้องการมูเกียบ และมีพื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปื้อกต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและมีอุปกรณ์ หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก

๕.๓ บริเวณพื้นที่สำหรับการทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสม สะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีสภาพแข็งแรง และใช้งานได้ดี

๕.๔ บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น เด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้ดูแลตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องพักเด็กป่วยเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

๕.๕ บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร และมีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก

๕.๖ บริเวณพื้นที่ใช้สำหรับทำความสะอาดเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดตัวเด็ก และอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงฟัน ในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ จะต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และพื้นไม่ลื่น

๕.๗ ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก โดยเฉลี่ย ๑ แห่ง ต่อเด็ก ๑๐-๑๒ คน โถส้วมมีขนาดเหมาะสมกับเด็ก โดยมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นได้ง่าย มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก และไม่ควรไกลจากห้องพัฒนาเด็กหากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้องไม่ตั้งในที่ลับตาคน กรณีที่ไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสมและปลอดภัย

๕.๘ ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหาร หรือการนอน ควรคำนึงถึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียว ต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า ๑ ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า ๒.๔๐ เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า ๒.๔๐ เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

๕.๙ บริเวณพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูล ต้องมีพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายใน และภายนอกตัวอาคาร โดยมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

๕.๑๐ บันได ควรมีความกว้างแต่ละช่วง ไม่น้อยกว่า ๑.๐๐ เมตร ลูกตั้งบันไดสูงไม่เกิน ๑๗.๕๐ เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร บันไดทุกชั้นมีราวและลูกกรง ไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร มีราวเดี่ยว เหมาะสำหรับเด็กได้เกาะขึ้นบันได ระยะห่างของลูกกรงไม่เกิน ๑๗ เซนติเมตร เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์มีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ

ด้านสิ่งแวดล้อม

๑. ภายในอาคาร

๑.๑ แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า ๒-๓ ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

๑.๒ เสียง ต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป (ระหว่าง ๖๐-๘๐ เดซิเบล) อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม

๑.๓ การถ่ายเทอากาศ ควรมีการถ่ายเทอากาศ โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องติดเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม สำหรับบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

๑.๔ สภาพพื้นที่ภายในอาคาร ต้องไม่ลื่น และไม่แฉะ ควรเป็นพื้นไม้ หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

๒. ภายนอกอาคาร

๒.๑ รั้ว ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กควรมี ทางเข้า – ทางออกไม่น้อยกว่า ๒ ทาง ถ้ามีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร

๒.๒ สภาพแวดล้อมและมลภาวะ ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ผุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสมไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ หรือแพร่เชื้อโรคโดยเฉพาะควรกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

๒.๓ พื้นที่เล่นกลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๒ ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก ๑ คน โดยจัดให้มีการเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัยสมควรกับจำนวนเด็กในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ก็ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรือจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่นๆที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัด สวนสาธารณะ โดยให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อยกว่า ๑ ชั่วโมงในแต่ละวัน

๒.๔ ระเบียง ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียงด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๖๕ ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานที่ปลอดภัยสำหรับเด็กด้วย

ด้านความปลอดภัย

๑. มาตรการป้องกันความปลอดภัย

- ๑.๑ ติดตั้งระบบอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย เครื่องตัดไฟ
- ๑.๒ ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย ๑ เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร
- ๑.๓ ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า ๑.๕ เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง
- ๑.๔ หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ ต้องไม่มีเสี้ยนไม้ หรือเหลี่ยมคม
- ๑.๕ จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาล วางไว้อยู่ที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก
- ๑.๖ ใช้วัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก
- ๑.๗ ไม่มีหลุม หรือบ่อน้ำ ที่เป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณ โดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งควรปลูกต้นไม้ที่ไม่มีหนามแหลมคม

๑.๘ มีระบบการล็อกประตูเข้า – ออกนอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่ เปิด – ปิดได้ ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหาร ควรมี ประตูเปิด – ปิด ที่ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้

๑.๙ ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรคมียามาตรการป้องกันสูดดม

๑.๑๐ มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนที่แข็งแรง มั่นคง สำหรับวัสดุอุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

๑.๑๑ เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็ก ปฐมวัยให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง

๒. มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

๒.๑ ฝึกซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอไม่น้อยกว่าปีละ ๑ ครั้ง

๒.๒ มีการฝึกอบรบบุคลากร ในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การ ป้องกันอุบัติเหตุ และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

๒.๓ มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่างๆ สถานีตำรวจหน่วย ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้ทันทีที่เกิดเหตุการณ์กับชั้น หรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก ควรมีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลติด ประจำไว้ในที่เปิดเผย

๒.๔ มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็กประจำไว้ กรณีอาจ ต้องพาเด็กไปพบแพทย์

สรุป ด้านอาคารควรจัดตั้งในที่เหมาะสมควรแยกพื้นที่ใช้สอยอย่างเป็นสัดส่วน มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย มีแสงสว่างเพียงพอ จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม และมีมาตรการป้องกันความปลอดภัยที่ดี บ่มส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ครบทุกด้านตามเกณฑ์ มาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๓. มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและ การให้การศึกษาไปพร้อมๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

๒. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว

๓. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

๔. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
๕. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว รักการออกกำลังกาย
๖. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
๗. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
๘. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
๙. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
๑๐. มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
๑๑. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
๑๒. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

คุณลักษณะตามวัย

เป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

อายุ ๓ ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ ลับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้นบันไดสลับท่าได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น

อายุ ๔ ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง เดินขึ้น-ลงบันไดสลับท่าได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉยๆ เป็นต้น

อายุ ๕ ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง ขึ้น-ลงบันไดสลับท่าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้ ใช้ก้านเนื้อเล็ก เช่น ดินกระดุม ผูกเชือกทรงเท้าได้

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ ๓-๕ ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

๑. หลักการจัดประสบการณ์

- ๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่าง

ต่อเนื่อง

๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง
ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการและผลผลิต

๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการ และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

๑.๕ ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒. แนวทางการจัดประสบการณ์

๒.๑ จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนา คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิ
ภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒.๒ จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือเด็กได้
ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ได้ด้วยตนเอง

๒.๓ จัดประสบการณ์ในรูปแบบการบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือทำและ
เสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบ
ร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่
หลากหลาย และอยู่ในวิถีของเด็ก

๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี ทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน
สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๒.๘ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการ
วางแผน สนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

๒.๙ จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ การเรียนรู้
ของเด็กเป็นรายบุคคลนำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กวิจัยในชั้นเรียน

การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ ๓ - ๕ ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้
หลายรูปแบบ ซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและ
อย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

๑. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑.๑ กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัย

๑.๒ กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๑.๓ กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที

๑.๔ กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม กิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ควรจัดกิจกรรมสลับ เด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๒. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ควรครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๒.๒ การพัฒนากล้ามเนื้อเล็กเพื่อให้เด็กพัฒนาความแข็งแรงกล้ามเนื้อเล็ก ประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกม ต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเมจิก สีเทียน กรรไกร สีระบาย พู่กัน ดินเหนียว ดินน้ำมัน

๒.๓ การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย และศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับ การตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมตามโอกาส

๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตัวเองในการทำกิจวัตรประจำวันมีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองผู้อื่น จัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่นการทำงาน พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกายเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๒.๕ การพัฒนาการคิด เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด สังเกตจำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กสนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก คำนวณจากแหล่งข้อมูลต่างๆทดลอง ศึกษานอกสถานที่ จัดให้เด็กเล่นเกมการศึกษาอย่างเหมาะสมกับวัย ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ทั้งที่เป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

๒.๖ การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอด ความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทาง ภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและ บุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีการใช้ภาษาควรคำนึงถึงจัดกิจกรรมภาษาอย่างเหมาะสม

๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัวโดย ใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่ง ต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติ

สรุป การจัดกิจกรรมตามหลักสูตรจะต้องจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ไว้ ล่วงหน้าอย่างมีหลักเกณฑ์ ผู้เรียนจะบรรลุตามวัตถุประสงค์และการวางแผนการสอนจะต้อง สัมพันธ์กับวิธีการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญ ถ้าผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์แม้ เพียงเล็กน้อยก็จะทำให้แผนการจัดประสบการณ์นั้น หรือการสอนในครั้งนั้นมีความหมายต่อ ผู้เรียนอย่างยิ่งโดยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย ความสามารถ ความแตกต่างระหว่าง บุคคลได้ทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญา

๔. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

แนวทางการดำเนินงานด้านมาตรฐานการมีส่วนร่วมสนับสนุนจากชุมชน ดังนี้

๑. จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เป็นประโยชน์และความ จำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ

๒. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯ กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง การให้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ีระหว่างศูนย์ฯ และชุมชน

๓. มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ประชาชน และหน่วยงานต่างๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่างๆ ได้โดยการ ประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การออกไปเยี่ยมเด็ก

๔. มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่างๆ เช่นสถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น

๕. จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งอาจขอรับการอุดหนุนจากงบประมาณต่างๆ ของหน่วยงาน ดังนี้

๕.๑ การสมทบหรือการอุดหนุนงบประมาณจากองค์กรหน่วยงาน

๕.๒ การสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล

๕.๓ สนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ หรือรัฐวิสาหกิจ

๕.๔ สนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชน องค์กรการกุศล มูลนิธิ

๖. จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงานทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองของเด็กเล็กที่จะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๗. จัดให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ของศูนย์เด็กเล็กในลักษณะ ๒ ฝายคือ ภาคประชาชนหรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^๕

สรุป การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ชุมชนเพื่อให้องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์กรชุมชน ผู้ปกครองเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กแก้ปัญหา และข้อจำกัดของการพัฒนาเด็กในชุมชน ตลอดจนรับรู้บทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมที่จะแก้ปัญหาต่างๆ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กถือเป็นกิจกรรมสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่

๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ได้อธิบายถึงทฤษฎีของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) มีอยู่ ๒ รูปแบบคือ คือ CIPP Model และ CSE Model ของอัลคิน (Alkin) ทั้งสองรูปแบบ มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกันมาก กล่าวคือ

^๕ กรมการปกครองท้องถิ่น, มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, อ้างแล้ว, หน้า ๑- ๒๓.

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการจำแนกรวบรวมเสนอข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับคุณค่า ประโยชน์ของความมุ่งหมายการวางแผนการดำเนินงานผลของโครงการใดโครงการหนึ่ง เพื่อเป็น แนวในการตัดสินใจ CSE Model ให้นิยามของการประเมินว่าหมายถึงกระบวนการพิจารณาตัดสินใจ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เลือกข่าวสารที่เหมาะสมรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลอันจะเป็น ประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจในการ ตัดสินใจ ได้พิจารณาเลือกตามความเหมาะสมรายละเอียดการประเมิน แบบ CIPP ไว้ ๔ ประเภท คือ

๑. การประเมินด้านบริบท หรือด้านสภาวะแวดล้อม (Cortex Evaluation) เป็นการ ประเมินความต้องการหรือความจำเป็นเพื่อจัดทำโครงการและกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการ ต่างๆ การประเมินด้านบริบททำโดยการศึกษاثิติพลหรือแรงกดดันต่าง ๆ ของสิ่งภายนอก โครงการว่า มีหรือไม่ว่าอย่างไรการศึกษานโยบายของประเทศ ปัญหาของจุดหมายของโครงการว่า สอดคล้องกับความจำเป็นและนโยบายหรือปรัชญาของสถาบัน หรือหน่วยงานนั้นหรือไม่

๒. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินว่า ปัจจัยที่ต้องการ มีอะไรบ้าง พอเพียงหรือไม่ ภายใต้ปัจจัยนี้มีทางเลือกใดหรือ โปรแกรมใดที่เราควรดำเนินการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายโครงการ การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ จะช่วยให้ผู้ดำเนินโครงการ เลือกแผนการจัดโปรแกรมได้อย่างเหมาะสม หรือถ้าประเมิน โครงการที่ดำเนินงานไปแล้ว ผลจากการประเมินปัจจัยก็จะให้คำตอบว่า การดำเนินโครงการที่ทำ ไปนั้น ได้ดำเนินไปตามแผนที่เหมาะสมหรือไม่ ปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้พอเพียงหรือไม่

๓. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินว่าได้นำโครงการไป ปฏิบัติตามแผนที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินกระบวนการสามารถทำได้ ๒ ลักษณะ คือ มี การประเมินก่อนนำไปปฏิบัติจริง เป็นการวิเคราะห์ในเชิงสัมพันธ์ตามหลักสูตรลักษณะที่สอง คือ การประเมินกระบวนการขณะปฏิบัติอยู่ โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม จะช่วยให้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์แก่คณะกรรมการดำเนินโครงการอย่างมาก การให้ข้อคิดชมอย่างเหมาะสม และทันที่วงที่ จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของโครงการในที่สุด

๔. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลลัพธ์ที่ได้ว่าเป็นไปตาม จุดประสงค์ของโครงการหรือไม่ ซึ่งอาจทำได้ทันที่วงที่โครงการสิ้นสุดและมีการติดตามผลการ ปฏิบัติงานต่อมาอีกภายหลังในช่วง ๖ เดือนเป็นต้น การประเมินผลช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการ รับรอง ล้มเลิก หรือปรับขยายโครงการ ถ้าจะทำต่อไป^{๑๖}

^{๑๖} สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, การประเมินโครงการประชุม : หลักการและการประยุกต์ใช้, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘), หน้า ๑๓-๑๕.

รูปแบบการประเมินแบบการตอบสนอง (Responsive model) เป็นรูปแบบการประเมินโครงการที่พัฒนามาจากรูปแบบการประเมินของ คริวินประเมิน โดยยึดจุดมุ่งหมายและผลข้างเคียง (Side Effect) เป็นหลัก (Stake) เรียกว่า Responsive Model โดยมีนักประเมินโครงการให้การสนับสนุนตามแนวคิดนี้ เช่น กูบาร์ (Guba) ,ลินคอล์น (Lincoln), การประเมินโครงการตามลักษณะนี้เน้นที่กิจกรรมมากกว่าจุดมุ่งหมายของโครงการและให้ความสำคัญในปัญหาและสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการ โครงการนั้นด้วยหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การประเมินตามรูปแบบ (Responsive model) เพื่อทราบปัญหาและความต้องการของผู้ร่วมโครงการการประเมินแบบการตอบสนอง (Responsive model) มีขั้นตอนการประเมิน ดังนี้

๑. สัมภาษณ์ผู้ร่วมกิจกรรมของโครงการ เช่น ผู้ใช้บริการ ผู้ดำเนินการ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นต้น
๒. กำหนดขอบข่ายของโครงการ
๓. ตำรวจกิจกรรมของโครงการ
๔. ทบทวนความมุ่งหมายที่แท้จริงของโครงการและเรื่องอื่นๆจากผู้ร่วมโครงการ
๕. รวบรวมปัญหาและข้อโต้แย้งต่างๆ เกี่ยวกับโครงการ
๖. กำหนดข้อมูลที่ต้องการจากปัญหาและข้อโต้แย้ง
๗. เลือกผู้สังเกตการณ์และผู้พิจารณาตัดสิน
๘. รวบรวมข้อมูล
๙. จัดเตรียมศึกษาเฉพาะกรณี
๑๐. สรุปปัญหาและข้อโต้แย้ง
๑๑. เสนอผลการประเมิน

รูปแบบการประเมินโดยผู้ชำนาญ (Connoisseurship model) การประเมินโครงการตามรูปแบบนี้ มีความแตกต่างจากรูปแบบการประเมินทั้งสองรูปแบบไอส์เนอร์ (Eisner) ได้เสนอแนวคิดของการประเมินโดยผู้ชำนาญ รูปแบบนี้ได้ เน้นที่บทบาทของผู้ประเมินซึ่งจะเป็นผู้ชำนาญหรือผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงการนั้น และมีข้อแตกต่างจากสองรูปแบบที่กล่าวมา คือ

๑. การประเมินรูปแบบนี้ ไม่ยึดจุดมุ่งหมาย ไม่ได้คำนึงถึงปัญหา และข้อโต้แย้งใดๆ ไม่ได้จัดประเมินโดยอาศัยการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการแต่เป็นการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ
๒. การประเมินรูปแบบนี้ใช้ผู้ชำนาญเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการวัด รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และการสรุปผลการประเมินจะขึ้นอยู่กับผู้ชำนาญ
๓. การประเมินรูปแบบนี้จะเป็นการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อโครงการของผู้ประเมินซึ่งก็คือผู้ชำนาญนั่นเอง

การประเมินตามรูปแบบ Connoisseurship model ผู้ประเมินเป็นผู้กำหนดแนวทางด้วยตนเอง ตั้งแต่กระบวนการรวบรวมเอกสาร เพื่อศึกษาหรือสังเกต ผู้ชำนาญจะพิจารณาด้วยการทำความเข้าใจ ลักษณะและคุณภาพของโครงการจากเอกสารและข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมมาได้รับการสรุปผลการประเมิน จะเป็นแนวคิดเห็นของผู้ชำนาญเองทั้งสิ้น

รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision-Making model) เป็นการประเมินโดยพิจารณาอย่างรอบด้าน พิจารณาจุดมุ่งหมายของโครงการ หรือปัญหาโต้แย้งต่างๆ ในการประเมินโครงการต้นแบบการประเมินตามรูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision-Making model)

เยาวดี วิบูลย์ศรี ได้กล่าวว่า การประเมินตามแบบของสต๊อฟเฟิลบีม ได้แบ่งภาระการประเมิน ออกเป็น ๔ ประเภท คือ

๑. การประเมินบริบท หรือสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือดำเนินการ โครงการใดๆ มีจุดหมายเพื่อกำหนดหลักการเหตุผล พิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้วัดปัญหา ความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

๒. การประเมินตัวป้อนเข้า (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม พอเพียงของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนิน โครงการที่เหมาะสม

๓. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อ

๓.๑ หาข้อบกพร่องของการประเมิน โครงการและทำการแก้ไข

๓.๒ หาข้อมูลประกอบในการตัดสินใจ สั่งการ การพัฒนางานต่างๆ

๓.๓ บันทึกภาวะการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

๔. การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) ประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการกับเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้แต่ต้นรวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย ปรับเปลี่ยนโครงการ^{๑๑}

สรุป การประเมินผล หมายถึงกระบวนการในการตัดสินใจคุณค่าของกิจกรรมทางการศึกษาที่อาศัยวิธีการที่มีระบบแบบแผนในการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน และเหตุผลประกอบการพิจารณาตัดสินใจว่า กิจกรรมทางการศึกษานั้นๆ ดีหรือไม่ดี เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมประการใด

๒.๔ สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอโพธิ์ชัย เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด ก่อตั้งเมื่อ วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๑๗ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะกิ่งอำเภอโพธิ์ชัยเป็นอำเภอโพธิ์ชัย

^{๑๑}เยาวดี วิบูลย์ศรี, การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ, (ม.ป.ท, ๒๕๓๕), หน้า ๕๓.

เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๒ และมี นายพุดธิชัย จรรย์ยานนท์ เป็นนายอำเภอคนแรก และ นายอำเภอคนปัจจุบันได้แก่ นายประดิษฐ์ ศรีประสิทธิ์

อำเภอโพธิ์ชัย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดร้อยเอ็ด ห่างจากจังหวัดร้อยเอ็ด ๕๘ กิโลเมตร การเดินทางใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๔ สายร้อยเอ็ด – บ้านบ่อ แยกจากบ้านบ่อตรงเส้นทางหมายเลข ๒๑๖ สายบ้านบ่อ – โพนทอง และแยกเข้าอำเภอโพธิ์ชัย ตรงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๒๗ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๕๔,๓๐๔ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๒๔๖,๔๔๐ ไร่ มีอาณาเขตดังนี้

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงลาดชันจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ของอำเภอ ระดับความสูงประมาณ ๑๕๐ ถึง ๒๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ทิศเหนือมียอดเขาที่มีความสูงประมาณ ๓๖๐ เมตร ดินมีสภาพเป็นดินทรายไม่อุ้มน้ำ ช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ของทุกปี น้ำในลำห้วย หนอง คลอง บึง จะแห้ง พื้นที่เป็นทุ่งนาประมาณ ๔๐ % เป็นป่าประมาณ ๔๐ % เป็นภูเขาประมาณ ๒๐ % โดยมีภูแฝงม้าและภูฝ้ายอยู่ตอนบนของอำเภอโพธิ์ชัยในบริเวณดงแม่แฝด ตำบลคำพอง และเป็นเขตกันกับอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

การประกอบอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพรอง คือ หัตถกรรมในครัวเรือน อาชีพรับจ้าง และอาชีพอื่นๆ

การศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับทำให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ค่อนข้างยากจน รายได้เฉลี่ยต่อปีค่อนข้างน้อย มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๑๐ แห่งดังนี้

๑. เทศบาลตำบลเชียงใหม่
๒. เทศบาลตำบลชัยวารี
๓. เทศบาลตำบลอัคระคำ
๔. เทศบาลตำบลคำพอง
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลคอนโอง
๖. องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาด
๗. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาไก้
๘. องค์การบริหารส่วนตำบลบัวคำ
๙. องค์การบริหารส่วนตำบลขามเปี้ย
๑๐. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี

มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๒๐ แห่ง ดังนี้

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบึงบูรพา สังกัดเทศบาลตำบลคำพอง

๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโคกใหญ่ สังกัดเทศบาลตำบลคำพอง
 ๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภูเขาทอง สังกัดเทศบาลตำบลคำพอง
 ๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโนนใหญ่ สังกัดเทศบาลตำบลคำพอง
 ๕. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบึงบูรพา สังกัดเทศบาลตำบลเชียงใหม่
 ๖. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดมาลาภิรมย์ สังกัดเทศบาลตำบลเชียงใหม่
 ๗. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเมตตารธรรม สังกัดเทศบาลตำบลเชียงใหม่
 ๘. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสุขสำราญ สังกัดเทศบาลตำบลเชียงใหม่
 ๙. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีชะเกษ สังกัดเทศบาลตำบลเชียงใหม่
 ๑๐. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพิบูลย์ชัย สังกัดเทศบาลตำบลอัคระคำ
 ๑๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดอินทนิล สังกัดเทศบาลตำบลเชียงใหม่
 ๑๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลชัยวารี สังกัดเทศบาลตำบลชัยวารี
 ๑๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลคอนโอง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอนโอง
 ๑๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสะอาด สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาด
 ๑๕. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคอนควาย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาด
 ๑๖. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าเสี้ยว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาด
 ๑๗. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโพธิ์ศรี สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี
 ๑๘. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลขามเปี้ย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลขามเปี้ย
 ๑๙. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัว สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลขามเปี้ย
 ๒๐. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบัวคำ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบัวคำ
- มีเด็กจำนวน ๑,๐๔๒ คน ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน ๖๓ คน

นโยบายการจัดการศึกษาของอำเภอโพธิ์ชัย

การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

อำเภอโพธิ์ชัยได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการ ด้านการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ จะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาคนให้มีความรู้และจริยธรรมเริ่มตั้งแต่แรกเกิด ให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมครบที่อบอุ่น และสถานศึกษาที่เอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ด้วยการปลูกฝังความรู้ที่เท่าทันโลกและคุณค่าของวัฒนธรรมไทย สร้างความเข้าใจให้แก่พ่อแม่ถึงวิธีการดูแลบุตรที่ถูกต้อง ตามระดับของการพัฒนาสมอง ด้วยหน่วยบริการเคลื่อนที่ที่เข้าถึงตัวซึ่งเรียกว่า “คาราวานเสริมสร้างเด็ก”

โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๖ ตำบล ๔ เทศบาล มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน ๕๖,๕๗๐ คน คร่าวเรือน ๑๒,๒๕๕ ครัวเรือน^{๑๑}

นโยบายในการจัดการศึกษาดังนี้

๑. จัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุล ระหว่างปัญญาธรรมคุณธรรม และวัฒนธรรม

๒. การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. พัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ

๔. สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน

แผนพัฒนาการศึกษาอำเภอโพธิ์ชัย

แผนพัฒนาการศึกษาของอำเภอโพธิ์ชัยได้จัดทำแผนการศึกษาขึ้นระยะ ๓ ปี(พ.ศ.๒๕๕๒ – ๒๕๕๔) เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

วิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาอำเภอโพธิ์ชัย

การจัดการศึกษาทุกระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาวิถีชีวิตให้อยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียงและมีความสุขที่ยั่งยืน สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศและนานาชาติ

พันธกิจอำเภอโพธิ์ชัย

ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบรวมทั้งการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในช่วงระยะ ๓ ปี มี ๗ ด้านคือ

๑. ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๒. ด้านปฐมวัย

๓. ด้านการศึกษาภาคบังคับ

๔. ด้านการจัดศึกษาช่วงชั้นที่ ๔ และอาชีวศึกษา

๕. ด้านการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย

๖. ด้านส่งเสริม การกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็ก เยาวชน และประชาชน

^{๑๑}สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโพธิ์ชัย, “เอกสารแนะนำอำเภอโพธิ์ชัย”, ร้อยเอ็ด : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโพธิ์ชัย, ๒๕๕๑, (อัดสำเนา).

๗. ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผู้ศึกษาค้นคว้าขอนำเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านปฐมวัยมีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์

๑. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความพร้อมแก่เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา อย่างเหมาะสมตามวัยตามศักยภาพมาตรฐานการศึกษา และพร้อมเข้ารับการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานต่อไป

๒. จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม สติ ปัญญา คุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ อยู่ในสังคมอย่างปกติสุขให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษา

เร่งรัดจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการเข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ให้ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าหมาย

๑. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น โดยจัดการศึกษาได้ทั้ง ๓ รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

๒. เด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคทุกคนได้รับการศึกษา

๓. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับมีโอกาสศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔. บุคคลที่ได้รับการศึกษาไม่ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องได้รับโอกาสเข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๕. มีระบบบริหารหรือการประสาน ให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรณีพิเศษ ตามศักยภาพที่จะเรียนได้

๖. ส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม
มาตรการ

๑. จัดให้มีบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้ได้ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

๒. จัดการศึกษาต่อเนื่องโดยให้มีการเทียบโอนผลการเรียนตามที่กฎหมายกำหนด

๓. เร่งรัดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้ส่งบุตรหรือบุคคลในความดูแลได้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และนอกเหนือจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามความพร้อมของครอบครัว

๔. ส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแล และสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามต้องการและความเหมาะสม

๕. จัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร การเรียนรู้ ร่างกายพิการ ทูพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือผู้ด้อยโอกาส มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

๖. จัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

นโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

เป้าหมาย

๑. เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการอื่นๆในท้องถิ่นมีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

มาตรการ

๑. จัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียนหรือศูนย์การเรียนรู้

๒. ดำเนินการและหรือส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา จริยธรรม และสามารถจัดการศึกษาปฐมวัยได้ตามที่ความต้องการและเหมาะสม

สรุป อำเภอโพธิ์ชัยได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการศึกษาทุกระดับโดยเปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อระดมทรัพยากร โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ

โพธิ์ชัยได้จัดการศึกษาระดับปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอน หรือจัดการศึกษาเองอย่างมีคุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มนตรี อนันต์รักษ์ ได้ศึกษาการประเมินด้านสภาพแวดล้อมการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธิ์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการประเมิน

๑. ด้านสภาพแวดล้อม พบว่าวัตถุประสงค์ของแนวการจัดประสบการณ์ เหมาะสมในระดับปานกลาง

๒. ด้านปัจจัย พบว่าสภาพห้องเรียน บริเวณอาคารสถานที่ เครื่องมือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และความพร้อมของครู อยู่ในระดับปานกลาง

๓. ด้านกระบวนการ พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เหมาะสมในระดับมาก การวัดและประเมินพัฒนาการ การนิเทศ อยู่ในระดับปานกลาง

๔. ด้านผลผลิต พบว่านักเรียนมีความพร้อมในระดับมาก และมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก พัฒนาการด้านสังคม สติปัญญา และด้านภาษาอยู่ในระดับปานกลาง^{๑๕}

วีระ พลรักษา ได้ศึกษาการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณจากรัฐและเอกชนอยู่ในระดับมากที่สุด ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด ด้านบุคลากร คณะกรรมการบริหารศูนย์ได้เข้ามามีบทบาทหน้าที่ของตนและครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในระดับมาก^{๑๖}

ประทีป ชำม่วง ได้ศึกษาการดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

^{๑๕}มนตรี อนันต์รักษ์, “การประเมินด้านสภาพแวดล้อมการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธิ์ จังหวัดร้อยเอ็ด”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๕๑, ๘๘ หน้า.

^{๑๖}วีระ พลรักษา, “การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๕๒, ๘๗ หน้า.

๑. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน การประชาสัมพันธ์ ด้านธุรการ ด้านการเงินและพัสดุ ด้านบุคลากร และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม พบว่าอยู่ในระดับมาก

๒. ด้านกิจกรรมนักเรียน และด้านวิชาการ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง^{๒๑}

นุชนารถ นาคคำ ได้ศึกษาความพร้อมในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นปฐมวัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตกิ่งอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาสรุป ได้ดังนี้

ด้านบุคลากร พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ๑) จำนวนบุคลากรที่เพียงพอ ๒) บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ๓) มีจิตสำนึกที่ดีงาม และ ๔) มีความรับผิดชอบ

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง คือ ๑) งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการศึกษาปฐมวัย และ ๒) ไม่มีความรวดเร็วในการจัดสรร

ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง คือ ๑) ห้องเรียนไม่เพียงพอ ๒) สื่อการเรียนไม่เพียงพอ ๓) ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวก และ ๔) ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ๑) ผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลใช้วิสัยทัศน์ของผู้นำ ๒) ผู้นำมีการวางแผนในการจัดการศึกษาปฐมวัย ๓) ผู้นำมีการเตรียมองค์กร และ ๔) ผู้นำมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน

โดยภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก ๒ ด้าน ได้แก่ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป ในระดับปานกลาง ๒ ด้าน ได้แก่ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์^{๒๒}

วิมล ศรีวิบูลย์ ได้ศึกษาการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา พบว่าประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน^{๒๓}

^{๒๑} ประทีป ชำม่วง, “การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานเขต ๖ ตามทัศนของผู้ดูแลเด็ก”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๓, ๕๕ หน้า.

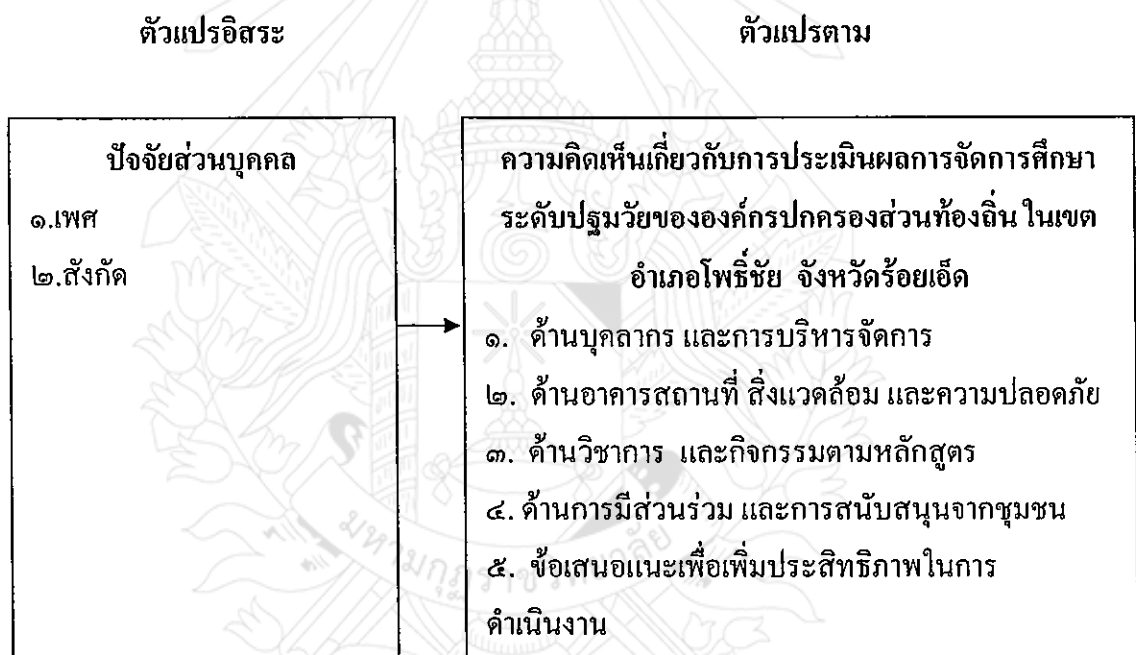
^{๒๒} นุชนารถ นาคคำ, “ความพร้อมในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตกิ่งอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗), ๘๗ หน้า.

^{๒๓} วิมล ศรีวิบูลย์, “การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗), ๘๕ หน้า.

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละด้าน ผู้ศึกษาวิจัยพบว่าในแต่ละด้านมีปัญหาแตกต่างกัน ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบล กับ เทศบาลตำบล มีความแตกต่างกัน

๒.๖. กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

การศึกษาการประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เฉพาะในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้กำหนดกรอบแนวคิด ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย^{๒๔}

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

^{๒๔} กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, อ่างแล้ว, หน้า ๑-๔๐.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนและวิธีการ ดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
- ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่บุคลากรภายในตำบลผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในตำแหน่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาจำนวน ๑๒๐ คน

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และนักวิชาการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดย การเทียบตารางของ Krejcie & Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕๒ คน^๑

^๑ ธานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท วิ.อินเตอร์ พรินท์, ๒๕๕๐), หน้า ๕๐-๕๑.

๓.๒ เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๓.๒.๑ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใช้วิธีกำหนดโควตา (Quota Sampling) แห่งละ ๗ คน ๑๐ แห่ง ได้จำนวน ๗๐ คน และอีก ๒ คน ใช้วิธีแบบจงใจเลือกโดยกำหนดเอาเทศบาลที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาก ได้แก่เทศบาลตำบลเชียงใหม่ และเทศบาลคำพองแห่งละ ๑ คน รวมจำนวน ๗๒ คน

๓.๒.๒ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้วิธีกำหนดโควตา (Quota Sampling) แห่งละ ๑ คน ๑๐ แห่ง รวมจำนวน ๑๐ คน

๓.๒.๓ นักวิชาการศึกษา ใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเก็บข้อมูลประชากรทั้งหมด แห่งละ ๑ คน จำนวน ๑๐ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยวิธีของลิเคอร์ (Likert) แบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สังกัด โดยมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามปลายปิด เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน ๖๐ ข้อ โดยแบ่งเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ๓) ด้านวิชาการ และกิจกรรม ตามหลักสูตร ๔) ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน ๕ ระดับ โดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นตัวเลข และความหมาย คือ

๕	หมายถึง	มากที่สุด
๔	หมายถึง	มาก
๓	หมายถึง	ปานกลาง
๒	หมายถึง	น้อย
๑	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและทดสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนดังนี้

๓.๓.๑ ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดผลต่อการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสร้างค่านิยมศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๒ ร่างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

๓.๓.๓ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาขอคำแนะนำในการกำหนดประเด็นคำถามที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ตรวจสอบสำนวนภาษา ความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามและแก้ไขตามที่อาจารย์เสนอแนะ

๓.๓.๔ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง (content Validity) กับนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยกับข้อคำถาม และวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

๑. นายบรรลุ บุตรศาสตร์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ การบริหารการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการจัดการพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเป็นผู้ตรวจสอบ

๒. นายสาคร ประดับภรณ์ โรงเรียนบ้านอัครคะ (อัครวิทยาคาร) อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

๓. นางสาวสโรชรัตน์ นันโท ครูโรงเรียนบ้านสะอาด (สะอาดวิทยาคาร) อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล

๓.๓.๕ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปวิเคราะห์หาค่า IOC ทั้งหมด ๖๖ ข้อหาได้ค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๖๖-๑.๐๐ จำนวน ๖๐ ข้อ

๓.๓.๖ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๔๐ คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

๓.๓.๗ การทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามดำเนินการเป็นลำดับ ดังนี้

๑) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson's Simple Correlation Coefficient) เพื่อพิจารณารายข้อที่คุณภาพผ่านเกณฑ์ จำนวน ๖๐ ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง ๐.๔๔-๐.๘๘

๒) นำข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน ๖๐ ข้อ หาค่าเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการ ของครอนบาช (Cronbach) ได้ค่า $\alpha = ๐.๘๕$

๓.๓.๘ จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขออนุญาตและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถึงนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เขต อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

๒. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือจากประชากรในการตอบแบบสอบถามด้วยตนเองที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตอำเภอโพธิ์ชัย

๓. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์ สถิติสำเร็จรูปทางการวิจัยทางสังคมศาสตร์ มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) S.D. ค่า t - test, เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์กับแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้สถิติเชิง

พรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐาน เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด สำหรับปัจจัย ๒ กลุ่ม ใช้ค่า t - test (One - way Analysis of Variance) ปัจจัย ๒ กลุ่ม ได้แก่ เพศ และสังกัด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตอนที่ ๔ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามข้อเสนอแนะความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด แล้วรวบรวมข้อมูลตามประเด็น นำมาเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๖.๑ สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ

๑) การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถาม

$$r = \frac{Ru - RI}{f}$$

เมื่อ	r	แทน	อำนาจจำแนก
	f	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำซึ่งเท่ากัน
	Ru	แทน	จำนวนคนกลุ่มคะแนนสูง
	RI	แทน	จำนวนคนกลุ่มคะแนนต่ำ

๒) การหาค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาช (Cronbach) คำนวณ จากสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

๓.๖.๒ ในการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

๑) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าร้อยละ คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100.$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

๒) ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคน

๓) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x^2 แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนในกลุ่ม

X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคน

\sum แทน ผลรวม

๔) ค่า t-test ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระสอง กลุ่ม

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

\bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ ๑ และ ๒ ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ ๑ และ ๒ ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ ๑ และ กลุ่ม ๒

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สารนิพนธ์เรื่อง “การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรการบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ๓ ประการดังนี้คือ

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศและสังกัดต่างกัน

๓. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพ ของการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ซึ่งได้ทำการสุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม จำนวน ๘๒ ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ สำหรับตอบปัญหาการวิจัย และวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สังกัด ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะความคิดเห็นอื่น ๆ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

๔.๑. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

- S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการจำแนกความถี่ (t-Distribution)
 df แทน ค่าข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติของกลุ่มตัวอย่าง(Degree of Freedom)
 Sig แทน ค่าความน่าจะเป็น
 * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ สังกัด นำเสนอในรูปตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนคน	ร้อยละ
ชาย	๓๐	๓๒.๖๑
หญิง	๖๒	๖๗.๓๙
รวม	๙๒	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น ๙๒ คน เป็นเพศหญิง จำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๓๙ เป็นเพศชาย จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๖๑

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสังกัด

สังกัด	จำนวนคน	ร้อยละ
องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๕	๕๙.๗๘
เทศบาลตำบล	๓๗	๔๐.๒๒
รวม	๙๒	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น ๙๒ คน สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๗๘ และสังกัดเทศบาลตำบล จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๒๒

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ ๔.๓-๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
ประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต
อำเภอโพธิ์ชัย โดยรวม ๔ ด้าน

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
๑	ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๓.๗๖	๐.๕๐	มาก
๒	ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	๓.๓๓	๐.๗๖	ปานกลาง
๓	ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	๓.๗๔	๐.๖๗	มาก
๔	ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน	๓.๒๕	๐.๘๗	ปานกลาง
รวม		๓.๕๒	๐.๗๐	มาก

(n=๕๒)

ตารางที่ ๔.๓ พบว่า บุคลากรของท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย โดยรวมทั้ง ๔ ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ๒ ด้าน คือ ๑) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ๒ ด้าน คือ ๑) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ๒) ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	รายการประเมินด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
๑	มีแผนงานบริหารจัดการ การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๓.๖๔	๑.๐๕	มาก
๒	มีนโยบายด้านงบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ	๓.๕๔	๐.๕๔	มาก
๓	บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในศูนย์ฯ ได้รับการศึกษาอบรม ประชุมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง	๓.๕๒	๐.๕๓	มาก
๔	จัดสวัสดิการให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๓.๗๘	๑.๐๑	มาก
๕	กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการทำงานที่ต้องการให้เกิดขึ้นไว้ก่อนเสมอ	๓.๕๒	๐.๘๓	มาก
๖	จัดทำแผนงาน โครงการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยขอความเห็นชอบจากสภาเสมอ	๔.๐๔	๐.๘๑	มาก
๗	มีการสรรหาบุคลากรอย่างโปร่งใส ยุติธรรม	๔.๑๓	๐.๗๘	มาก
๘	มีการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพให้กับบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๓.๗๕	๐.๖๖	มาก
๙	กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน	๓.๗๘	๐.๗๔	มาก
๑๐	มีระบบประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	๓.๘๐	๐.๘๒	มาก
๑๑	มีแผนงานเพื่อขยายการศึกษาพัฒนาเด็กเล็กในระดับที่สูงขึ้น	๓.๘๕	๐.๘๗	มาก
๑๒	มีแผนงานพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ	๓.๕๓	๐.๗๕	มาก
๑๓	จัดทำระเบียบข้อบังคับให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๓.๔๐	๑.๐๑	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔ (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมินด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
๑๔	จัดทำระเบียบข้อบังคับให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๓.๔๐	๑.๐๑	ปานกลาง
๑๕	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคณะกรรมการบริหารเป็นผู้กำกับ ดูแล	๓.๔๕	๐.๕๘	ปานกลาง
รวม		๓.๗๖	๐.๕๐	มาก

(n=๕๒)

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า บุคลากรของท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก สิบสามข้อ อยู่ในระดับปานกลางสองข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามลำดับแรกคือ เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสรรหาบุคลากรอย่างโปร่งใส ยุติธรรม จัดทำแผนงานโครงการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยขอความเห็นชอบจากสภาเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดทำระเบียบข้อบังคับให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยรวม และรายชื่อ

ข้อ	รายการประเมินด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
๑	มีแผนงานการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ	๓.๓๘	๐.๗๕	ปานกลาง
๒	มีโครงการขยายอาคารห้องเรียนสำหรับเด็ก	๓.๓๕	๐.๗๔	ปานกลาง
๓	จัดงบประมาณในการซ่อมแซมบำรุงรักษาอาคาร	๓.๔๓	๐.๗๕	ปานกลาง
๔	จัดตั้งอาคารอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมไม่เสี่ยงต่ออันตราย	๓.๓๕	๐.๗๒	ปานกลาง
๕	ตัวอาคารมีทางเข้า - ออก ที่สะดวก เหมาะสมกับเด็ก	๓.๔๕	๐.๗๕	ปานกลาง
๖	ทำการตรวจสภาพอาคารให้มีความแข็งแรงอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี	๓.๔๗	๐.๕๕	ปานกลาง
๗	จัดบริเวณพื้นที่ใช้สอยอย่างเป็นสัดส่วน	๓.๔๘	๐.๘๑	ปานกลาง
๘	แยกบริเวณประกอบอาหาร ออกจากพื้นที่จัดกิจกรรมสำหรับเด็ก	๓.๓๘	๐.๗๖	ปานกลาง
๙	ตรวจสภาพสนามเด็กเล่นให้มีความปลอดภัยเหมาะสม	๓.๔๔	๐.๕๖	ปานกลาง
๑๐	ติดตั้งระบบแสงสว่างอย่างเพียงพอ	๓.๗๓	๐.๘๐	มาก
๑๑	อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าติดตั้งห่างจากบริเวณจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเล็ก	๓.๔๗	๐.๘๑	ปานกลาง
๑๒	ติดตั้งอุปกรณ์เครื่องดับเพลิงที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ	๓.๔๔	๐.๗๕	ปานกลาง
๑๓	จัดห้องพยาบาลให้มีเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาลอย่างเพียงพอ	๓.๑๗	๐.๕๘	ปานกลาง
๑๔	จัดเก็บสารเคมี ไว้เฉพาะที่ อย่างปลอดภัย	๓.๑๘	๐.๗๘	ปานกลาง
๑๕	ฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง	๓.๑๐	๐.๗๕	ปานกลาง
รวม		๓.๓๓	๐.๗๖	ปานกลาง

(n=๕๒)

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า บุคลากรของท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับ มากหนึ่งข้อ อยู่ในระดับปานกลางสิบสี่ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามลำดับแรกคือ ติดตั้งระบบแสงสว่างอย่างเพียงพอ อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าติดตั้งห่างจากบริเวณจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเล็ก และทำการตรวจสภาพอาคารให้มีความแข็งแรงอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	รายการประเมินด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
๑	มีแผนงานจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรปฐมวัย	๓.๕๔	๐.๘๐	มาก
๒	จัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้านอย่างต่อเนื่อง	๓.๖๓	๐.๘๖	มาก
๓	จัดประสบการณ์ให้เด็ก มีความคิดริเริ่มกล้าตัดสินใจลงมือทำด้วยตนเอง	๓.๖๕	๐.๘๕	มาก
๔	จัดสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมให้เด็ก...	๓.๘๒	๐.๘๔	มาก
๕	จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นอย่างเป็นกันเอง	๓.๘๔	๐.๘๘	มาก
๖	จัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กกล้ามเนื้อใหญ่ที่เหมาะสม	๓.๘๓	๐.๘๕	มาก
๗	จัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยรายบุคคล ที่เหมาะสมกับเด็กเสมอ	๓.๗๗	๐.๘๐	มาก
๘	จัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ให้เด็กเล่นโดยอิสระกลางแจ้งเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรีทุกวัน	๓.๘๖	๐.๘๕	มาก

ตารางที่ ๔.๖ (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมินด้านวิชาการ และกิจกรรมตาม หลักสูตร	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
๕	จัดทำตารางกิจกรรมประจำวันพัฒนาการเด็กอย่าง ต่อเนื่องเหมาะสม	๓.๘๕	๐.๘๗	มาก
๑๐	จัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กมี ความเชื่อมั่นกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	๓.๘๒	๐.๘๕	มาก
๑๑	เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนา เด็กพบปะพูดคุยกับเด็ก	๓.๗๑	๐.๘๖	มาก
๑๒	ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กพัฒนาตนเองเชิง ปฏิบัติการเสมอ	๓.๗๒	๐.๗๘	มาก
๑๓	จัดเครื่องมือการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างมี คุณภาพ	๓.๖๕	๐.๗๕	มาก
๑๔	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กกับผู้ปกครองอย่าง ต่อเนื่อง	๓.๕๔	๐.๖๘	มาก
๑๕	มีการนิเทศการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กเป็นระยะ	๓.๕๕	๐.๗๑	มาก
รวม		๓.๗๔	๐.๖๗	มาก

(n=๕๒)

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า บุคลากรของท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัด
การศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้าน
วิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ใน
ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามลำดับแรกคือ จัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่
เกี่ยวกับการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กกล้ามเนื้อใหญ่ที่เหมาะสม จัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ให้เด็ก
เล่นโดยอิสระกลางแจ้งเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรีทุกวัน จัดทำตารางกิจกรรมประจำวัน
พัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็ก
กับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวม และรายข้อ

ข้อ	รายการประเมินด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
๑	ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	๓.๓๔	๐.๗๓	ปานกลาง
๒	คณะกรรมการบริหารศูนย์ส่วนใหญ่คัดเลือกมาจากชุมชน	๓.๕๒	๐.๗๕	มาก
๓	จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการพัฒนาศูนย์ให้ชุมชนทราบ	๓.๔๑	๐.๗๐	ปานกลาง
๔	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	๓.๔๖	๐.๗๔	ปานกลาง
๕	ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็กให้ชุมชนทราบเป็นระยะ	๓.๕๔	๐.๖๐	มาก
๖	จัดประชุมสัมมนาเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นเสมอ	๓.๖๕	๐.๗๕	มาก
๗	จัดกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบ	๓.๓๑	๐.๕๗	ปานกลาง
๘	มีการระดมทุนทรัพย์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๓.๓๔	๐.๕๓	ปานกลาง
๙	เชิญชวนหน่วยงานเอกชนสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง	๓.๑๔	๐.๔๕	ปานกลาง
๑๐	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ	๓.๑๗	๐.๗๕	ปานกลาง
๑๑	จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๓.๑๕	๐.๗๖	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๗ (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมินด้านการมีส่วนร่วมและ สนับสนุนจากชุมชน	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
๑๒	มีการจัดตั้งชมรมผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก	๓.๐๗	๐.๘๖	ปานกลาง
๑๓	จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์ ใน ลักษณะไตรภาคี ๓ ฝ่ายระหว่างประชาชน ผู้แทน ชุมชนและองค์กรส่วนท้องถิ่น	๒.๕๖	๐.๘๔	ปานกลาง
๑๔	คณะกรรมการบริหารศูนย์เป็นผู้กำกับดูแลและ การบริหารงานนโยบายโดยตรง	๓.๐๑	๐.๘๒	ปานกลาง
๑๕	จัดแข่งขัน ทักษะ ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ อยู่ในเขตบริการองค์กรเดียวกัน	๒.๘๑	๐.๗๖	ปานกลาง
รวม		๓.๒๕	๐.๗๐	ปานกลาง

(n=๕๒)

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า บุคลากรของท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากสามข้อ อยู่ในระดับปานกลางสิบสองข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามลำดับแรกคือ จัดประชุมสัมมนาเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นเสมอ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็กให้ชุมชนทราบเป็นระยะ คณะกรรมการบริหารศูนย์ส่วนใหญ่คัดเลือกมาจากชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดแข่งขัน ทักษะ ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในเขตบริการองค์กรเดียวกัน

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน และที่สังกัดหน่วยงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน มี ๔ ด้าน คือ (๑) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (๒) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย (๓) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร (๔) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนมีผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏดังตารางต่อไปนี้

๓.๑ ผลการเปรียบเทียบปรากฏดังตารางที่ ๔.๘-๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปรผล
ชาย	๒๕	๓.๕๒	.๕๘	มาก
หญิง	๖๓	๓.๕๑	.๗๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า บุคลากรทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้านอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๒๕	๓.๕๒	๐.๕๘	๑.๒๒	๐.๒๘
หญิง	๖๓	๓.๕๑	๐.๗๕		

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๒๕	๓.๘๑	๐.๔๕	มาก
หญิง	๖๓	๓.๗๑	๐.๕๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า บุคลากรทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๒๕	๓.๘๑	๐.๔๕	๑.๑๑	๐.๒๖
หญิง	๖๓	๓.๗๑	๐.๕๔		

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๒๕	๓.๔๖	๐.๕๗	ปานกลาง
หญิง	๖๓	๓.๒๐	๐.๕๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า บุคลากรทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๒๕	๓.๔๖	๐.๕๗	๑.๓๑	๐.๑๕
หญิง	๖๓	๓.๒๐	๐.๕๕		

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๒๕	๓.๗๖	๐.๕๗	มาก
หญิง	๖๓	๓.๗๑	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า บุคลากรทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๒๕	๓.๗๖	.๕๗	๑.๓๑	๐.๑๕
หญิง	๖๓	๓.๗๑	.๕๕		

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๒๕	๓.๒๖	๐.๔๕	ปานกลาง
หญิง	๖๓	๓.๒๔	๐.๕๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า บุคลากรทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๒๕	๓.๒๖	.๗๔	๑.๔๗	๐.๑๑
หญิง	๖๓	๓.๒๔	๐.๕๔		

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน จำแนกตามสังกัด

สังกัด	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖	๓.๕๑	.๕๘	มาก
เทศบาลตำบล	๓๖	๓.๕๒	.๗๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า บุคลากรที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้านอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสังกัด

สังกัด	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖	๓.๕๑	๐.๕๘	๑.๒๒	๐.๒๘
เทศบาลตำบล	๓๖	๓.๕๒	๐.๗๕		

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า บุคลากรที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอ โพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัด	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖	๓.๗๖	๐.๕๖	มาก
เทศบาลตำบล	๓๖	๓.๖๕	๐.๔๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า บุคลากรที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัด	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖	๓.๗๖	๐.๕๖		
เทศบาลตำบล	๓๖	๓.๖๕	๐.๔๔	๐.๔๓	๐.๖๖

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า บุคลากรที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

สังกัด	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖	๓.๓๕	๐.๕๓	ปานกลาง
เทศบาลตำบล	๓๖	๓.๔๒	๐.๗๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า บุคลากรที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมความปลอดภัยในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

สังกัด	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖	๓.๓๕	๐.๕๓	๐.๔๔	๐.๖๖
เทศบาลตำบล	๓๖	๓.๔๒	๐.๗๓		

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า บุคลากรที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สังกัด	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖	๓.๖๕	๐.๗๑	มาก
เทศบาลตำบล	๓๖	๓.๗๑	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า บุคลากรที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สังกัด	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖	๓.๖๕	.๕๗	๐.๓๓	๐.๗๔
เทศบาลตำบล	๓๖	๓.๗๑	.๕๕		

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า บุคลากรที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

สังกัด	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖	๓.๓๕	๑.๐๓	ปานกลาง
เทศบาลตำบล	๓๖	๓.๑๑	๐.๖๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า บุคลากรที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

สังกัด	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖	๓.๓๕	๑.๐๓	๐.๑๑	๐.๕๐
เทศบาลตำบล	๓๖	๓.๑๑	๐.๖๓		

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถาม
ได้นำเสนอข้อเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความคิดเห็นอื่น ๆ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่
(Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปากกาดังตาราง
ต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการ
จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบุคลากร และ
การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อที่	ข้อเสนอแนะด้านบุคลากร และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ความถี่
๑	ควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้ตรงกับสายงานและให้เพียงพอ	๑๐
๒	ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กเล็กได้พัฒนาตนเองอย่างทั่วถึง	๕
๓	ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดใจรับฟังความคิดเห็นในการ ดำเนินงาน และมุ่งประ โยชน์ต่อส่วนรวมอย่างจริงจัง	๗
๔	ผู้บริหารควรตระหนักถึงความจำเป็นของการจัดการศึกษากำหนดคน โยบายอย่าง ชัดเจน	๗
๕	ควรมีบุคลากรด้าน ผู้ประกอบอาหาร ดูแลความสะอาดประจำศูนย์ทุกศูนย์	๖
๖	ควรจัดอบรมสัมมนาเชิงวิชาการให้กับผู้เกี่ยวข้องได้มีความรู้เห็นความสำคัญของ การศึกษาเด็กเล็ก	๕
๗	ควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเพียงพอ	๔
๘	ควรจัดสรรเงินเดือน/ค่าตอบแทนให้ได้ตรงตามวุฒิ	๓
๙	ผู้บริหารควรเข้าร่วมรับฟังและรับแก้ปัญหาคั้งที่จัดประชุมผู้ปกครองเด็ก	๑

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า บุคลากรกลุ่มตัวอย่าง ได้นำเสนอข้อเสนอแนะและความคิดเห็น
เกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กคือ ควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้ตรงกับสายงานและให้เพียงพอ จำนวน
๑๐ คน รองลงมาคือ ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กเล็กได้พัฒนาตนเองอย่างทั่วถึง
จำนวน ๕ คน และอันดับที่ ๓ เป็นให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดใจรับฟังความ

คิดเห็นในการดำเนินงาน และมุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างจริงจัง ผู้บริหารควรตระหนักถึงความจำเป็นของการจัดการศึกษากำหนดนโยบายอย่างชัดเจน จำนวน ๗ คน

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ข้อที่	ข้อเสนอแนะด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	ความถี่
๑	ควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนปรับปรุงอาคารสถานที่ให้ได้มาตรฐานตามคณะกรรมการกลางกำหนด	๘
๒	ควรแยกอาคารห้องน้ำ ห้องครัว ออกจากกันให้เป็นอย่างสัดส่วน	๗
๓	สนามเด็กเล่นควรจัดให้มีเครื่องเล่นสนามอย่างเพียงพอและให้เหมาะสมกับเด็กด้วย	๖
๔	ควรจัดให้ทุกศูนย์มีห้องสมุดเป็นของตนเอง	๖
๕	ควรจัดให้มีอุปกรณ์เครื่องครัวอย่างครบครัน	๕
๖	จัดให้มีโรงรับประทานอาหารสำหรับเด็ก	๕
๗	ควรสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ให้เด็ก	๓
๘	ควรจัดให้มีห้องสำหรับทำกิจกรรมที่เพียงพอ	๑

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า บุคลากรกลุ่มตัวอย่าง ได้นำเสนอข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย คือ ควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนปรับปรุงอาคารสถานที่ให้ได้มาตรฐานตามคณะกรรมการกลางกำหนด จำนวน ๘ คน รองลงมาคือ ควรแยกอาคารห้องน้ำ ห้องครัว ออกจากกันให้เป็นอย่างสัดส่วนจำนวน ๗ คน และอันดับที่ ๓ เป็น สนามเด็กเล่นควรจัดให้มีเครื่องเล่นสนามอย่างเพียงพอและให้เหมาะสมกับเด็กด้วยควรจัดให้ทุกศูนย์มีห้องสมุดเป็นของตนเอง จำนวน ๖ คน

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	ความถี่
๑	เชิญวิทยากรผู้ที่มีความรู้มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเล็กมาถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง	๑๒
๒	จัดให้ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองได้ไปศึกษาดูงาน ในหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาเด็กระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง	๑๑
๓	จัดให้ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องได้รับการฝึกอบรมอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง	๑๐
๔	กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผู้ดูแลเด็กเล็กและเด็กเล็กให้ควบคุมทุกด้าน	๕
๕	ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผู้ดูแลเด็กเล็กและเด็กเล็กอย่างเป็นระบบ	๕
๖	ควรจัดให้มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ	๓

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า บุคลากรกลุ่มตัวอย่าง ได้นำเสนอข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ด้านด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรคือเชิญวิทยากรผู้ที่มีความรู้มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเล็กมาถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องจำนวน ๑๒ คน รองลงมาคือจัดให้ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองได้ไปศึกษาดูงาน ในหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาเด็กระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๑๑ คน และอันดับที่ ๓ เป็นจัดให้ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองผู้เกี่ยวข้องได้รับการฝึกอบรมอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง จำนวน ๑๐ คน

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน

ข้อที่	ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุน จากชุมชน	ความถี่
๑	ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนนโยบายในการดำเนินงานภายในศูนย์มากยิ่งขึ้น	๘
๒	ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองทุกฝ่าย	๖
๓	เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กในโอกาสต่างๆ	๓
๔	ควรจัดตั้งชมรมผู้ปกครองเพื่อระดมทุนทรัพย์ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมภายในศูนย์เด็กเล็ก	๒

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า บุคลากรกลุ่มตัวอย่าง ได้นำเสนอข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชนคือ ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนนโยบายในการดำเนินงานภายในศูนย์มากยิ่งขึ้น จำนวน ๘ คน รองลงมาคือ ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองทุกฝ่าย จำนวน ๖ คน และอันดับที่ ๓ เป็นเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กในโอกาสต่างๆจำนวน ๓ คน

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับประเมินผลระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ และสังกัดต่างกัน ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้านการจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น ๑๒๐ คน และได้ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕๒ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีจำนวน ๖๐ ข้อ โดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ๓) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ๔) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน ๕ ระดับ โดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และเป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีจำนวน ๔ ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ ทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัยตามข้อค้นพบได้ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ผลการวิจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอตามตัวแปรเรียงลำดับคือ เพศ และสังกัด พบว่าประชากรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๓๕ มากกว่าเพศชายซึ่งมี จำนวน ๓๐ คนคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๖๕ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน ๕๕ คนคิดเป็นร้อยละ ๕๙.๖๘ สังกัดเทศบาลตำบลซึ่งมีจำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๒๒

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

พบว่า บุคลากรท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง ๔ ด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า

อยู่ในระดับมาก ๒ ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ๒ ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน และมีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

๑) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า บุคลากรท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ ๑๑ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหาร

๒) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า บุคลากรท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ ๑๐ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ติดตั้งระบบแสงสว่างอย่างเพียงพอ

๓) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า บุคลากรท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ ๖ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดหาสื่ออุปกรณ์เกี่ยวกับการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กกล้ามเนื้อใหญ่ที่เหมาะสม

๔) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน พบว่า บุคลากรท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ ๖ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดประชุมสัมมนาเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นทุกภาคเรียน

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตาม เพศ และสังกัด พบว่า บุคลากรที่มีเพศ และสังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

พบว่า บุคลากรท้องถิ่นได้นำเสนอข้อเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงตามลำดับดังนี้

๑) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ คือ ควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้ตรงกับสายงานและให้เพียงพอให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กเล็กได้พัฒนาตนเองอย่างทั่วถึงให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดใจรับฟังความคิดเห็นในการดำเนินงาน และมุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างจริงจัง และผู้บริหารควรตระหนักถึงความจำเป็นของการจัดการศึกษาปฐมวัย

๒) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนปรับปรุงอาคารสถานที่ให้ได้มาตรฐานตามคณะกรรมการกลางกำหนด ควรแยกอาคารห้องน้ำ ห้องครัว ออกจากกันอย่างเป็นสัดส่วน สนามเด็กเล่นควรจัดให้มีเครื่องเล่นสนามอย่างเพียงพอและให้เหมาะสมกับเด็กด้วย ควรจัดให้ทุกศูนย์มีห้องสมุดเป็นของตนเอง จัดให้มีอุปกรณ์เครื่องครัวอย่างครบครัน

๓) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ควรเชิญวิทยากรผู้ที่มีความรู้มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเล็กมาถ่ายทอดประสบการณ์ให้ความรู้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง

อย่างต่อเนื่องจัดให้ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองได้ศึกษาดูงาน ในหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง ให้ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องได้รับการฝึกอบรมอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผู้ดูแลเด็กเล็กและเด็กเล็กให้ควบคุมทุกด้าน ให้ผู้ปกครองมีส่วนในการประเมินผู้ดูแลเด็กเล็กและเด็กเล็กอย่างเป็นระบบให้มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอ

๔) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนนโยบายในการดำเนินงานภายในศูนย์มากยิ่งขึ้น ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กในโอกาสต่าง ๆ จัดตั้งชมรมผู้ปกครองเพื่อระดมทุนทรัพย์ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมภายในศูนย์เด็กเล็ก

สรุป จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าเพศชายและเพศหญิงมีแนวความคิดที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากระดับการศึกษา หน้าที่ที่รับผิดชอบที่ไม่ต่างกันย่อมมีแนวความคิดที่ไม่ต่างกันจึงเป็นผลต่อการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและอีกประเด็นคือสภาพแวดล้อมทางสังคม ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดของหน่วยงาน ชุมชนไม่เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กยอมทำให้การบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันได้ จึงเป็นเหตุผลของการวิจัยในการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย ไม่แตกต่าง

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ใน ๔ ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๑ การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

มีผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่พบเช่นนี้เพราะว่า

๑. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลมีการเตรียมพร้อมที่จะพัฒนาบุคลากร โดยมีการศึกษาอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่และจัดตั้งส่วนการศึกษาขึ้นมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัย บุคลากรในหน่วยงานการศึกษามี

ความเต็มใจ กระตือรือร้นตั้งใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในส่วนการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับ นุชนารถ นาคคำ ได้วิจัย พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการพัฒนาบุคลากรในสังกัดโดยเฉพาะครูผู้ดูแลเด็กด้วยการให้ทุนเรียนฟรีในระดับปริญญาตรี สาขาปฐมวัยรวมถึงการเข้ารับการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีการจัดโครงสร้างการบริหารอย่างเป็นระบบชัดเจน และ กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรได้มีหนังสือสั่งการด่วนที่สุด ที่ มท.๐๘๖๒.๑๕/ว๐๒๕๔ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ ให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีคุณวุฒิทางการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ตาม โครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

๒. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่าครูผู้ดูแลเด็กมีความเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการจัดประสบการณ์ ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อสร้างเสริมพัฒนาการ และเตรียมความพร้อมในการเรียน โดยมีแผนการจัดประสบการณ์ตามตารางกิจกรรมประจำวันได้ครบถ้วนตามหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย กรมวิชาการ ได้กำหนดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมทางร่างกายที่ทำให้เด็กแข็งแรง ยังทำให้เด็กได้พัฒนาการรับรู้ การพูด การฟัง การจำ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และความพร้อมทางด้านอารมณ์ กิจกรรมตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ที่สำคัญ คือ

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๒. กิจกรรมสร้างสรรค์
๓. กิจกรรมกลางแจ้ง
๔. กิจกรรมเสริมประสบการณ์
๕. กิจกรรมเสรี
๖. กิจกรรมเกมการศึกษา

การสอนในระดับปฐมวัยนั้น ไม่สอนเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการ ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น ดังนั้น ครูผู้ดูแลเด็กจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ และรู้หลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติจริง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถสรุปได้ว่าการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ไว้ล่วงหน้าอย่างมีหลักเกณฑ์ ผู้เรียนจะบรรลุตามวัตถุประสงค์และการวางแผนการสอนจะต้องสัมพันธ์กับวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ถ้าผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการ

จัดประสบการณ์แม้เพียงเล็กน้อยก็จะทำให้แผนการจัดประสบการณ์นั้น หรือการสอนในครั้งนั้นมีความหมายต่อผู้เรียนอย่างยิ่ง โดยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญา

๓. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบว่า อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ศูนย์มีความต้องการต่อเติมอาคารให้มีห้องเรียนเพียงพอเหมาะสมกับช่วงอายุเด็ก ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทที่สะดวก มีพัดลม มีตู้เก็บเอกสารตู้เก็บวัสดุ - อุปกรณ์ มีพื้นที่สำหรับจัดมุมจัดตารางรูปภาพ กิจกรรมต่างๆ ต้องการทาสีอาคารทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีเป็นแรงจูงใจให้เด็กอยากมาเรียน ต้องการเครื่องนอนสำหรับเด็ก บริเวณสำหรับล้างหน้าแปรงฟันที่ล้างด้วยจาน สภาพแวดล้อมมีผลต่อการพัฒนาการของเด็กทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับ วีระ พลศึกษา ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า อาคารสถานที่ ที่ตั้งอยู่ในสภาพที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก และสภาพแวดล้อมที่ดี อาคารแยกเป็นสัดส่วน แบ่งห้องจัดกิจกรรม มีสื่ออุปกรณ์เสริมทักษะ และเครื่องเล่นสนามที่เหมาะสมกับเด็กทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีกว่าศูนย์ที่ใช้ห้องรวม ซึ่งสอดคล้องกับ ประทีป ชำม่วง ได้ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของจังหวัดในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานเขต ๖ ตามทัศนระของผู้ดูแลเด็ก พบว่าลักษณะทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กอาคารเป็นอาคารถาวรเอนกประสงค์ชั้นเดียวใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น และเป็นศูนย์ชั่วคราวที่ราษฎรร่วมกันสร้างขึ้น ด้านวัสดุ - อุปกรณ์เครื่องใช้ เครื่องเล่นประจำศูนย์ สนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นกลางแจ้งมีไม่เพียงพอ และสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมมีอากาศถ่ายเทไม่สะดวก มีมลพิษทางอากาศ ใกล้เคียง การจัดการอาคารเรียนไม่เป็นระบบ ไม่แยกให้เป็นสัดส่วนระบายอากาศไม่ดีพอการป้องกันความปลอดภัยไม่ได้ตามมาตรฐาน และแสงสว่างไม่พอเพียงเหมาะสมย่อมมีผลต่อการพัฒนาการของเด็กทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญ

อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย สรุปได้ว่า อาคารควรจัดตั้งในที่ที่เหมาะสม ควรแยกพื้นที่ใช้สอยอย่างเป็นสัดส่วน มีแสงสว่างเพียงพอ จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม และมีมาตรการป้องกันความปลอดภัยที่ดี ย่อมส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีครบทุกด้านตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๔. การมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์ความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์กับชุมชน ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน รวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนสถาบันต่างๆของชุมชน ควรจัด

ให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งสอดคล้องกับ จำเนียร น้อยท่าพระ ได้ศึกษาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด สำนักงานศึกษาธิการเขต ๕ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการประชาสัมพันธ์งานหรือกิจกรรมของศูนย์ให้ชุมชนทราบอย่างทั่วถึงผ่านเสียงตามสายเชิญประชุมทำให้ชุมชนทราบความเคลื่อนไหว และเห็นความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างดี ผู้ปกครองเด็กส่วนใหญ่มีฐานะยากจนจึงไม่สามารถให้การสนับสนุนช่วยเหลือในด้านงบประมาณได้เท่าที่ควรส่วนใหญ่ทางศูนย์จะใช้งบประมาณ จากหน่วยราชการจัดสรรให้ ส่วนงบประมาณที่ได้รับจากผู้ปกครองจะเป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะที่ผู้ปกครองจำเป็นต้องจ่าย ความศรัทธาเลื่อมใสในคณะผู้บริหารศูนย์โดยเฉพาะประธานกรรมการบริหารศูนย์ถ้าหากศูนย์ใดมีผู้บริหารศูนย์ที่มีมีประชาชนเลื่อมใสศรัทธามากก็จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ บุญช่วย ภูทองเงิน ได้ศึกษาการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ของจังหวัดมหาสารคาม พบว่า การเสริมสร้างกระบวนการรู้ให้แก่ชุมชนเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์กรชุมชน ผู้ปกครองเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กแก้ปัญหาและข้อจำกัดของการพัฒนาเด็กในชุมชน ตลอดจนรู้บทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมที่จะแก้ปัญหาต่างๆ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กถือเป็นกิจกรรมสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่

สรุปการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องกำหนดนโยบายในการบริหารอย่างชัดเจน มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ ให้การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณสร้างอาคารในที่ที่เหมาะสม ควรแยกพื้นที่ใช้สอยอย่างเป็นสัดส่วน จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม และมีมาตรการป้องกันความปลอดภัยที่ดีตามเกณฑ์มาตรฐาน พร้อมกับสรรหาและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน และสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในการจัดการศึกษาและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นบุตรหลานของชาวบ้านที่อยู่ในชุมชนนั้น และเปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กรเอกชน หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและระดมทรัพยากรในการส่งเสริมกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒.๒ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง เพศชายกับเพศหญิงที่ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้เนื่องจากว่า บุคลากรทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีระดับทางการศึกษา มี

หน้าที่ความรับผิดชอบ มีการใช้หลักเกณฑ์และมาตรฐานการดำเนินงาน โดยครูผู้ดูแลเด็กมีความเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการจัดประสบการณ์ให้เด็ก พร้อมทั้งบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ และได้รับการอบรมพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อยกระดับผู้เรียนให้เพิ่มสูงขึ้น กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหนังสือสั่งการด่วนที่สุด ที่ มท.๐๘๖๒.๑๕/ว๐๒๕๔ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีคุณวุฒิทางการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ตามโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ จึงเป็นเหตุผลทำให้การประเมินผลการจัดการศึกษาไม่แตกต่าง

๕.๒.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับเทศบาลตำบล พบว่าไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้เพราะว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ด้านการประกอบอาชีพให้ประชาชน ทำให้ประชาชนเป็นแรงงานที่มีฝีมือได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น อีกทั้งผู้นำชุมชนได้ตระหนักเห็นความสำคัญของการปลูกฝังจิตสำนึกในเอกลักษณ์ และค่านิยมความเป็นไทยให้แก่เด็กตั้งแต่ปฐมวัย โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน และภาคีในการพัฒนาต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา จึงทำให้การจัดการศึกษาในท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญช่วย ภูทองเงิน ได้ศึกษาการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ของจังหวัดมหาสารคาม พบว่า การเสริมสร้างกระบวนการรู้ให้แก่ชุมชนเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การชุมชน ผู้ปกครองเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กแก้ปัญหาและข้อจำกัดของการพัฒนาเด็กในชุมชน ตลอดจนรู้บทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้น การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กถือเป็นกิจกรรมสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการต่างๆตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น “แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น” กล่าวถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีจุดแข็ง ด้านทรัพยากรในการจัดการศึกษา คือ มีรายได้และทรัพยากรทางการบริหารค่อนข้างพอเพียงต่อการจัดการศึกษา และมีความเป็นอิสระ คล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ข้อเสนอแนะในสองส่วน คือ ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางาน และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงกับสายงานและสนับสนุนงบประมาณการจัดการศึกษาอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนยิ่งขึ้น

๒) ควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้มีประสบการณ์ถ่ายทอดให้กับครูผู้ดูแลเด็กได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๓) องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารเรียนให้เป็นเอกเทศ ถาวรได้มาตรฐานด้านอาคารสถานที่

๔) ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนสื่อ - วัสดุกรรมทางการศึกษาที่เพียงพอ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

๑) ควรทำการวิจัยและรูปแบบในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๒) ควรศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย ให้ลึกซึ้งกว่านี้โดยการวางแผนการวิจัยเชิงทดลองเพื่อทราบความคิดเห็นและปัญหาอุปสรรคต่างๆซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำผลการศึกษามาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑) หนังสือทั่วไป

การปกครองท้องถิ่น, กรม. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๔๕.

ชานินทร์ ศิลป์จารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : บริษัท วิ.อินเตอร์ พรินท์, ๒๕๕๐.

พัฒนาชุมชน, กรม. การถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๓.

พิณสุดา สิริธรรังศรี และสมศักดิ์ คลประสิทธิ์. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๑.

เยาวดี วิบูลย์ศรี. การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ. ม.ป.ท., ๒๕๓๕.

วิเชียร เกตุสิงห์. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท. ๒๕๒๕.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. การจัดทำแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๔.

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษา, ๒๕๔๕.

_____. แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ ๑๕ ปี พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๕๕. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรประเทศไทย จำกัด, ๒๕๔๕.

สมเกียรติ ชอบผล และคนอื่น ๆ. นโยบายการถ่ายโอนการจัดอนุบาล ๓ ขวบ. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายนโยบาย กองพัฒนานโยบายและแผนสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๓.

สมชาย เสียงหลาย และคนอื่น ๆ. คู่มือแนวทางการปฏิบัติการจัดการศึกษาของท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๔๒.

สมนึก นนธิจันทร์. แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.๒๕๓๕. สุรินทร์ : ม.ป.ท., ๒๕๓๓.

สมศักดิ์ คลประสิทธิ์. การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๖.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การประเมินโครงการประชุม หลักการและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

สายสุรี จุติกุล และคณะ. สภาพการจัดบริการ การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย, ๒๕๔๒.

สาโรช คัชมาตย์. แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๔๕.

สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น. คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อสาธิตวิทยาดินแดน, ๒๕๔๕.

สุขุม มูลเมือง. เทคนิคการประเมินผลโครงการ. กรุงเทพมหานคร : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๐.

อินทร์ ศรีคุณ. การประเมินผลการศึกษา. นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา, ๒๕๒๒.

๒) วิทยานิพนธ์

ธนวัฒน์ คุณวุฒิปรีชาชาญ. “ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษาในระบบ : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๗.

ประทีป ชำม่วง. “การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของจังหวัดในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานเขต ๖ ตามทัศนของผู้ดูแลเด็ก”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๓.

วีระ พลรักษา. “การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๒.

ภานุมาศ ชีรปรเมศวร์. “การประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑.

มนตรี อนันตรักษ์. “การประเมินด้านสภาพแวดล้อมการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑.

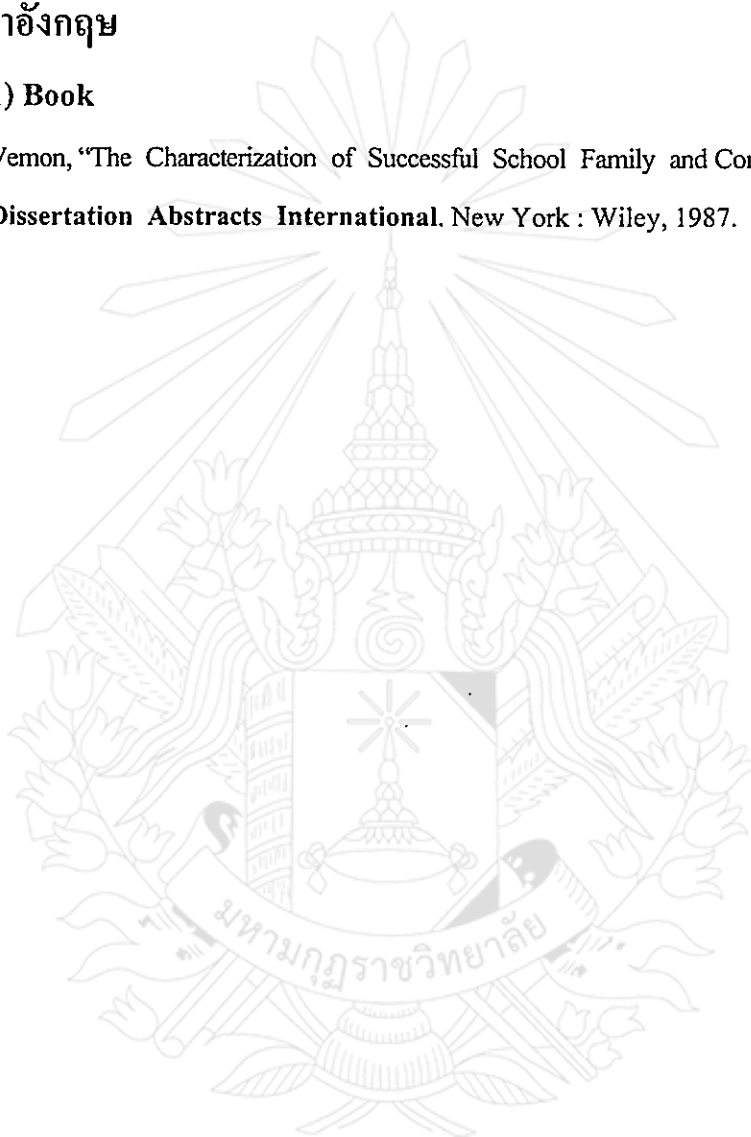
๓) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโพธิ์ชัย. “เอกสารแนะนำอำเภอโพธิ์ชัย”. ร้อยเอ็ด : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโพธิ์ชัย, ๒๕๕๑, (อัดสำเนา).

๒. ภาษาอังกฤษ

1) Book

Kenneth Vemon, “The Characterization of Successful School Family and Community Participation”.
Dissertation Abstracts International. New York : Wiley, 1987.

๕

๖

๗

๘

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

มหาจุฬาราชวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

๑) นายบรรลุ บุตรศาสตร์

- ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓
- วุฒิการศึกษา การบริหารการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการจัดการพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

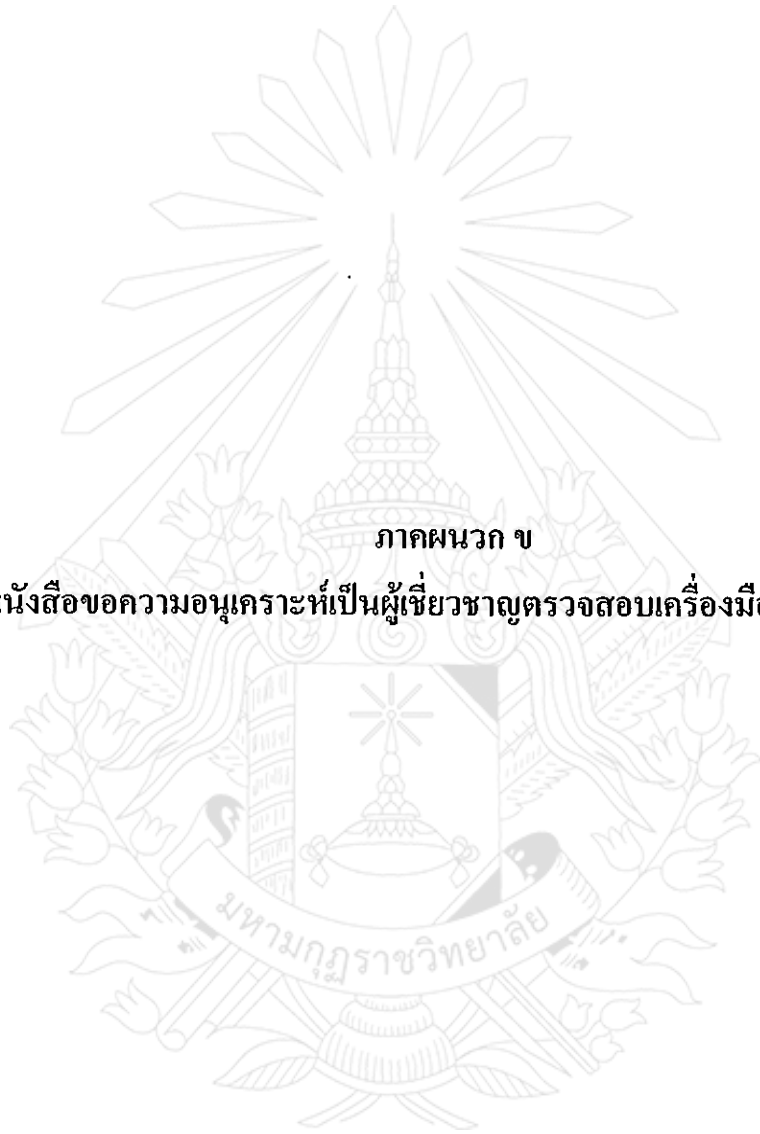
๒) นายสาคร ประดับภรณ์

- ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านอัครกะ(อัครวิทยาคาร) อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- วุฒิการศึกษา ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๓) นางสาวสโรชรรัตน์ นันโท

- ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านสะอาด(สะอาดวิทยาคาร) อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- วุฒิการศึกษา การบริหารการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ศบ 6015/ว 45

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

30 มกราคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายมงคล บุตรศาสตร์

ด้วย นางนุรักษ์ ประดับกรณีย์ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษิตตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษานันิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

จับทราษ

ยื่นให้ดร.วราภรณ์

(นายประสพ บุตรศาสตร์)

21 ต.ค. 2551

ศธ 6015/ว 45

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

30 มกราคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายศุภศิโรตม์ นิโค

ด้วย นางนุรักษ์ ประดับกรณ์ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อ โปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

อราน

อำนวยการดำเนินงาน

(นางศุภศิโรตม์ นิโค)

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

19 ตุลาคม 2551.

ศร 6015/ว 45

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

30 มกราคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร *นายศาสตราจารย์ ประถมกร*

ด้วย นางนุรักษ์ ประดับกรรม นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร ไสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ทราบ

ยินดีให้ข้อมูล

(นายศาสตราจารย์ ประถมกร)
๑๓ ต. ค. ๕๕๑

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 เลขที่รับ 0๑
 วันที่ 14 มี.ค 5๑
 เวลา

ศธ 6015/ว 44

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
 ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
 จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

30 มกราคม 2551

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกองศลสารบริหารส่วนตำบล เมืองกาบัง

ด้วย นางนุรักษ์ ประดับภรณ์ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาคตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อ โปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ผู้
เรียน

นางฉก อนุต.

อลิณี ส. มกุฏราชวิทยาลัย จันทบุรี ๕๐๑๑๑ ขอเจริญพร
 แจ้ง ขอความอนุเคราะห์
 วิทยาลัย

(พระสุทธีสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

(นายสุวิธ สุวรรณศรี)
 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

(นางกัญญา อังคนาพัตถ์)

ผช.จนท.ธุรการ
 ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
 ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

(นายหนู สิมเกื้อ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองกาบัง

ศธ 6015/ว ๕๔

เทศบาลตำบลอัคระคำ
เลขที่รับที่ 75
ลงวันที่ 13, 2.๑, 52
เวลา 13.15 น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
 ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
 จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

30 มกราคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลอัคระคำ

ด้วย นางนุรักษ์ ประดับกรรณ์ นักศึกษาศาสาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาดตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอบุ โมนทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลอัคระคำ

เพื่อโปรด ทศร.ภค

เชษฐภคิต ม. มกุฏราชวิทยาลัย

นางนุรักษ์ ประดับกรรณ์

- นนธจ.โพธิ์ชัย

ขอเจริญพร

(พระสุทธีสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

(นายชวนวงศ์ นนทะจันทร์)

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

(นางพัชรี โพธิ์เป็ยศรี)
ปลัดเทศบาลตำบลอัคระคำ

(นายชวนวงศ์ นนทะจันทร์)
 นายกเทศมนตรีตำบลอัคระคำ

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี

เลขที่รับ.....๕๑.....

วันที่.....๑๖/๕-๑๖/๕๒.....

เวลา.....น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง

ตำบลคงลาน อำเภอเมือง

จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

ศร 6015/ว 44

30 มกราคม 2551.

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร *พระสุทธีสาร โสภณ*

ด้วย นางนุรักษ์ ประดับกรณีย์ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอบุ โมนทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

นายยก/ปลัดอบต.โพธิ์ศรี

เพื่อโปรดทราบ

เรื่อง *ขอความอนุเคราะห์*

เก็บรวบรวมข้อมูล

เห็นควรรับทราบ/ดำเนินการ

นางรสสุคนธ์ พลเยี่ยม

(นางรสสุคนธ์ พลเยี่ยม)

เจ้าหน้าที่ธุรการ
๑๖ ส.ค. 2552

ขอเจริญพร

พระสุทธีสาร โสภณ

(พระสุทธีสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ศูนย์ศึกษาศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร: 0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร: 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

นายสมชาย ภูมิประเสริฐ

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี

นายสุนัน โพธิ์เบียศรี

(นายสุนัน โพธิ์เบียศรี)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรี

องค์การบริการส่วนตำบลบัวคำ
เลขที่ 038
วันที่ 13 มิ.ค 52
เวลา 15.00

ศธ 6015/ว 44

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

30 มกราคม 2551

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ที่เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายองค์การบริการส่วนตำบลบัวคำ

ด้วย นางนุรักษ์ ประดับกรณ์ นักศึกษาศาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

นายก อบต.บัวคำ
- เพื่อโปรดทราบ

หมอนรีดส์ ปะติงการณ พงศาของ...
วงกลม...
แห่ง...

อธิบดี กิจประชา)

สำนักงานธุรการ ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

mm

(นายนาวิน แผงจันทกา)
ปลัดองค์การบริการส่วนตำบล

ที่ รอ 80001/031

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลคอนโอง
อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด 45230

16 มกราคม 2552

เรื่อง ขอส่งข้อมูลแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

นมัสการ พระสุทธีสาร โสภณ

อ้างถึง หนังสือที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ ศช 6015/ว44 ลงวันที่ 30 มกราคม 2552

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

พร้อมนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนโอง ขอส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เพื่อทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" รายละเอียดเอกสารที่ส่งมาแนบท้ายนี้

จึงขอนมัสการมาเพื่อทราบ

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(นายมนู สรรพวุธ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคอนโอง

สำนักงานปลัด อบต.

งานธุรการ.

โทร: 0-4354-4778

โทรสาร 0-4354-4778

เทศบาลตำบลคำพอง
 เลขที่..... 9067
 วันที่ 16 มี.ค. 2557
 เวลา 06.30 น.

ศร 6015/ว 44

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
 ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
 จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

30 มกราคม 2557

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นาย ก. น. ส. พ. จ. พ. ที่ ๑๖๓๘ ๑๖๓๘ ๑๖๓๘

ด้วย นางนุรักษ์ ประดับกรรม นักศึกษานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

นางสาวเนศนา น. ส. พ. จ. พ. ที่ ๑๖๓๘ ๑๖๓๘ ๑๖๓๘

ขอเจริญพร

นางสาวเนศนา น. ส. พ. จ. พ. ที่ ๑๖๓๘ ๑๖๓๘ ๑๖๓๘

- เพื่อไปโปรดทราบ

- ขอกราบขอขมาและขอโทษ

(พระสุทธิสาร โสภณ)

(นางเขาวรรณีย์ ดชานันท์)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

รักษาราชการแทน

หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลตำบลคำพอง

โกษาเกษม น. ส. พ. จ. พ. ที่ ๑๖๓๘ ๑๖๓๘ ๑๖๓๘

ในขณะปฏิบัติงาน

ซึ่งได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

ได้ทำสารนิพนธ์เรียบร้อยแล้ว

๒๘ มกราคม ๒๕๕๗ ณ ตำบลคำพอง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

นางสาวเนศนา น. ส. พ. จ. พ. ที่ ๑๖๓๘ ๑๖๓๘ ๑๖๓๘
 (นางเขาวรรณีย์ ดชานันท์)
 (นายวิไล ธรรมสาร)

เลขที่บันทึก...
 เลขที่รับ... 12/1252
 วันที่... 14 / 11 / 52
 เวลา... 09.00

ศษ 6015/ว ๒๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
 ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
 จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

๓๐ มกราคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ที่เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกฤษฎา นรวิมลเพ็ญ :

ด้วย นางนุรักษ์ ประดับภรณ์ นักศึกษาศาสาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอคุณมา ณ โอกาสนี้.

ใน หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

- อาจารย์สมคิด วิชาญ
- อาจารย์สมคิด วิชาญ
- อาจารย์สมคิด วิชาญ
- อาจารย์สมคิด วิชาญ
- อาจารย์สมคิด วิชาญ
- อาจารย์สมคิด วิชาญ

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร ไสภม)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน นายกฤษฎา นรวิมลเพ็ญ

(นางสาวสมคิด วิชาญ)

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

http:// www.rec.mbu.ac.th

พระสุทธิสาร ไสภม
 14 ม.ย. 52
 (อธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด)

๑๒
๒๖-๑
14 ต.ค. 2552

สำนักงานเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด
วันที่ 11/๑/๕๒
ครั้งที่ ๒
เรื่อง

ศธ 6015/ว 44

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี่ยงเมือง
ตำบลคงสถาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

30 มกราคม 2551

สภาเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด
วันที่ ๑๖/๑/๕๒
ครั้งที่ ๑๕
เรื่อง

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลชัยวาปี

ด้วย นางนุรักษ์ ประดับภรณ์ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

๕๙ นายนางฉวีมาศ
- เห็นไปทดแทน
- ผ. มณฑลกุฎราชวิทยาลัย หรือ ร้อยเอ็ด
ขอความเห็นจากท่าน เห็นไปทดแทน เก็บรวบรวมข้อมูล ตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้
คงประเมิน ผลการวิจัยที่ทางโรงเรียนหรือโรงเรียนของ สปท. ๕

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร ไสยภณ)
รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

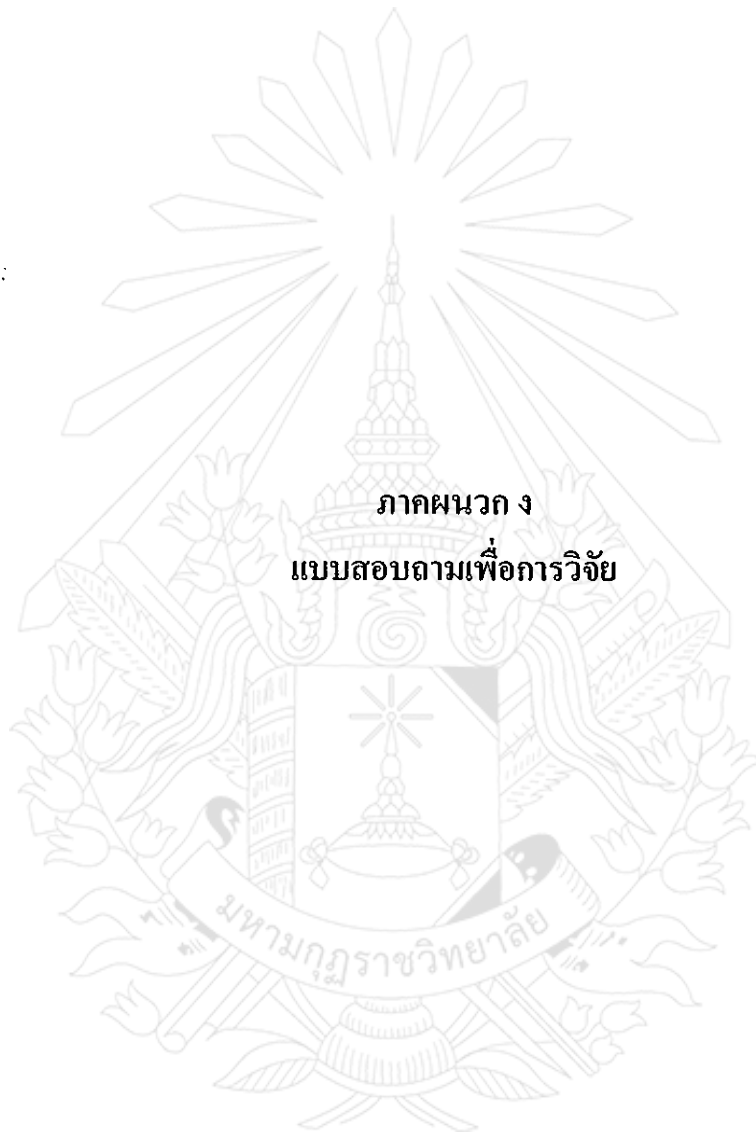
ทราบ

(นายวิจิต ชนะสินธุ์)
นายกเทศมนตรีตำบลชัยวาปี
16 ม.ค. 52

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076
โทรสาร. 0-4351-4618
http:// www.rec.mbu.ac.th

รับทราบ
- ผ. มณฑลกุฎราชวิทยาลัย หรือ ร้อยเอ็ด
- ผ. มณฑลกุฎราชวิทยาลัย หรือ ร้อยเอ็ด
- ผ. มณฑลกุฎราชวิทยาลัย หรือ ร้อยเอ็ด
- ผ. มณฑลกุฎราชวิทยาลัย หรือ ร้อยเอ็ด

(นายสุทธิสาร ไสยภณ)
อธิการบดี

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี
องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ
องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็น
ประโยชน์ต่อการบริหารงานรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เพื่อใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุน
รวมไปถึงปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล

๑. แบบสอบถามมี ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่ง
๔ ด้านโดยมีประเด็นคำถามให้อ่านเพื่อพิจารณาว่าในแต่ละด้านมีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไรใน
คำถาม ขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อผลการวิจัยที่มีคุณค่าเชื่อถือได้และสามารถนำไปใช้
ประโยชน์ได้ในแต่ละประเด็นมีคำตอบให้เลือก ๕ ระดับ

๑ หมายถึง ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

๒ หมายถึง ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับ น้อย

๓ หมายถึง ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับ ปานกลาง

๔ หมายถึง ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับ มาก

๕ หมายถึง ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ในการตอบแบบสอบถามของท่าน จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยทางการศึกษาเท่านั้น จึงไม่มีผลเสียหาย
ต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ของท่านแต่ประการใด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือ
จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นุรักษ์ ประดับกรณีย์

ผู้วิจัย

หลักสูตรการจัดการศึกษามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม

--	--	--	--

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูกต้อง ✓ ลงใน ช่องว่างที่ตรงกับสภาพ

ความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ

สำหรับผู้วิจัย

ชาย

หญิง

()

๒. สังกัด

องค์กรบริหารส่วนตำบล

เทศบาลตำบล

()

มหาวิทยาลัย

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วน
ตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาแบบสอบถามในแต่ละรายการที่เกี่ยวข้องกับข้อความที่เป็นรายการ
ประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับผลระดับความ
คิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งมีความหมายดังนี้

๕ หมายถึง นักเรียนประพฤติปฏิบัติ มากที่สุด

๔ หมายถึง นักเรียนประพฤติปฏิบัติ มาก

๓ หมายถึง นักเรียนประพฤติปฏิบัติ ปานกลาง

๒ หมายถึง นักเรียนประพฤติปฏิบัติ น้อย

๑ หมายถึง นักเรียนประพฤติปฏิบัติ น้อยที่สุด

เมื่อท่านได้อ่านแบบสอบถามแล้ว โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องใดช่องหนึ่ง
ทางด้านขวามือ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อ	รายการ	ผลการดำเนินงาน					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)	
๐	ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย.....√..	()
๐๐	ผู้บริหารได้ตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา...√..	()

จากตัวอย่างข้อ ๐ แสดงว่าผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย อยู่ใน
ระดับมาก

จากตัวอย่างข้อ ๐๐ แสดงว่าผู้บริหารได้ตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา อยู่
ในระดับน้อย

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วน
ตำบลในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบทางขวามือ ของแต่ละข้อเพียงอย่างเดียวที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน					
		มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)	สำหรับ ผู้วิจัย
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก							
๑	มีแผนงานบริหารจัดการ การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
๒	มีนโยบายแผนด้านงบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ						
๓	บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในศูนย์ได้รับการศึกษาอบรม ประชุมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง						
๔	จัดสวัสดิการให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
๕	กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการทำงานที่ต้องการให้เกิดขึ้นไว้ก่อนเสมอ						
๖	จัดทำแผนงาน โครงการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยขอความเห็นชอบจากสภา						
๗	มีการสรรหาบุคลากรอย่างโปร่งใส ยุติธรรม						

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)	
๘	มีการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพให้กับบุคลากร ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
๙	กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กอย่างชัดเจน						
๑๐	มีระบบประกันคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา						
๑๑	เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในการบริหารงาน						
๑๒	มีแผนงานเพื่อขยายการศึกษาพัฒนาเด็กเล็ก ในระดับที่สูงขึ้น						
๑๓	มีแผนงานพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่าง เป็นระบบ						
๑๔	จัดทำระเบียบข้อบังคับให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ถือปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก						
๑๕	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคณะกรรมการบริหาร ศูนย์เป็นผู้กำกับดูแล						
ด้านอาคารสถานที่ และความปลอดภัย							
๑๖	มีแผนงานการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็น ระบบ						
๑๗	มีโครงการขยายอาคารห้องเรียนสำหรับเด็ก						
๑๘	จัดงบประมาณในการซ่อมแซมบำรุง						
๑๙	จัดตั้งอาคารอยู่ในพื้นที่เหมาะสมไม่เสี่ยงต่อ อันตราย						
๒๐	ตัวอาคารมีทางเข้า-ออก ที่สะดวก เหมาะสม กับเด็ก						

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน					สำหรับผู้ วิจัย
		มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)	
๒๑	ทำการตรวจสอบสภาพอาคารให้มีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี						
๒๒	จัดบริเวณพื้นที่ใช้สอยอย่างเป็นสัดส่วน						
๒๓	จัดแยกบริเวณประกอบอาหาร ออกจากพื้นที่ จัดกิจกรรมสำหรับเด็ก						
๒๔	ตรวจสอบสภาพสนามเด็กเล่นให้มีความ ปลอดภัย สำหรับเด็กอย่างสม่ำเสมอ						
๒๕	ติดตั้งระบบแสงสว่างอย่างเพียงพอ						
๒๖	จัดอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าห่างจากบริเวณจัด กิจกรรมสำหรับเด็กเล็ก						
๒๗	ติดตั้งอุปกรณ์เครื่องดับเพลิงที่มีคุณภาพอย่าง เพียงพอ						
๒๘	จัดห้องพยาบาลให้มีเวชภัณฑ์ สำหรับการ ปฐมพยาบาลอย่างเพียงพอ						
๒๙	จัดเก็บสารเคมีไว้ เฉพาะที่อย่างปลอดภัย						
๓๐	ฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับ ผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง						
ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร							
๓๑	มีแผนงานจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรปฐมวัย						
๓๒	จัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้าน อย่างต่อเนื่อง						
๓๓	จัดประสบการณ์ให้เด็ก มีความคิดริเริ่มกล้า ตัดสินใจลงมือทำด้วยตนเอง						
๓๔	จัดสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมให้เด็ก						
๓๕	จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ กับเด็กอื่นอย่างเป็นกันเอง						

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)	
๓๖	จัดหาสื่อ อุปกรณ์เกี่ยวกับการพัฒนา กล้ามเนื้อเล็กกล้ามเนื้อใหญ่ที่เหมาะสม						
๓๗	จัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย รายบุคคลที่ เหมาะสมกับเด็กเสมอ						
๓๘	จัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ให้เด็กได้ เล่นโดยอิสระกลางแจ้งเคลื่อนไหวร่างกาย ตามจังหวะดนตรีทุกวัน						
๓๙	จัดทำตารางกิจกรรมประจำวันพัฒนาการเด็ก อย่างต่อเนื่องเหมาะสม						
๔๐	จัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้ เด็กมีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก						
๔๑	เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ ความสามารถในการ พัฒนาการเด็กพบปะพูดคุยกับเด็ก						
๔๒	ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กพัฒนาตนเอง เชิงปฏิบัติการอยู่เสมอ						
๔๓	จัดเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็กอย่างมี คุณภาพ						
๔๔	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กกับผู้ปกครอง อย่างต่อเนื่อง						
๔๕	มีการนิเทศการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กเป็น ระยะ						
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน							
๔๖	ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการ พัฒนาศูนย์เด็กเล็ก						
๔๗	คณะกรรมการบริหารศูนย์ส่วนใหญ่คัดเลือก มาจากชุมชน						

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)	
๔๘	จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการพัฒนา ศูนย์ให้ชุมชนทราบ						
๔๙	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน						
๕๐	ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบเป็นระยะ						
๕๑	จัดประชุมเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความ ความคิดเห็นเสมอ						
๕๒	จัดกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กอย่างเป็นระบบ						
๕๓	มีการระดมทุนทรัพย์เพื่อสนับสนุนกิจกรรม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
๕๔	เชิญชวนหน่วยงานเอกชนสนับสนุน งบประมาณในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กอย่าง ต่อเนื่อง						
๕๕	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรร งบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ						
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน							
๕๖	จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก						
๕๗	มีการจัดตั้งชมรมผู้ปกครองของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก						
๕๘	จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์ ใน ลักษณะไตรภาคี ๓ ฝ่ายระหว่างประชาชน, ผู้แทนชุมชน,องค์กรส่วนท้องถิ่น...						

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)	
๕๕	คณะกรรมการบริหารศูนย์เป็นผู้กำกับดูแล การบริหารงานตามนโยบายโดยตรง...						
๖๐	จัดแข่งขัน ทักษะ ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กที่อยู่ในเขตบริการองค์กรเดียวกัน...						

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ท่านมีวิธีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยวิธีการใดที่ดีที่สุดแล้วเขียนข้อเสนอแนะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

รายการ	ข้อเสนอแนะ
ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	๑. อยากให้ อบต./ทต.เจริญวิทยากรผู้ที่มีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับหลักสูตรมาให้ความรู้ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ๒. ๓. ๔.

จากตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะวิธีการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ

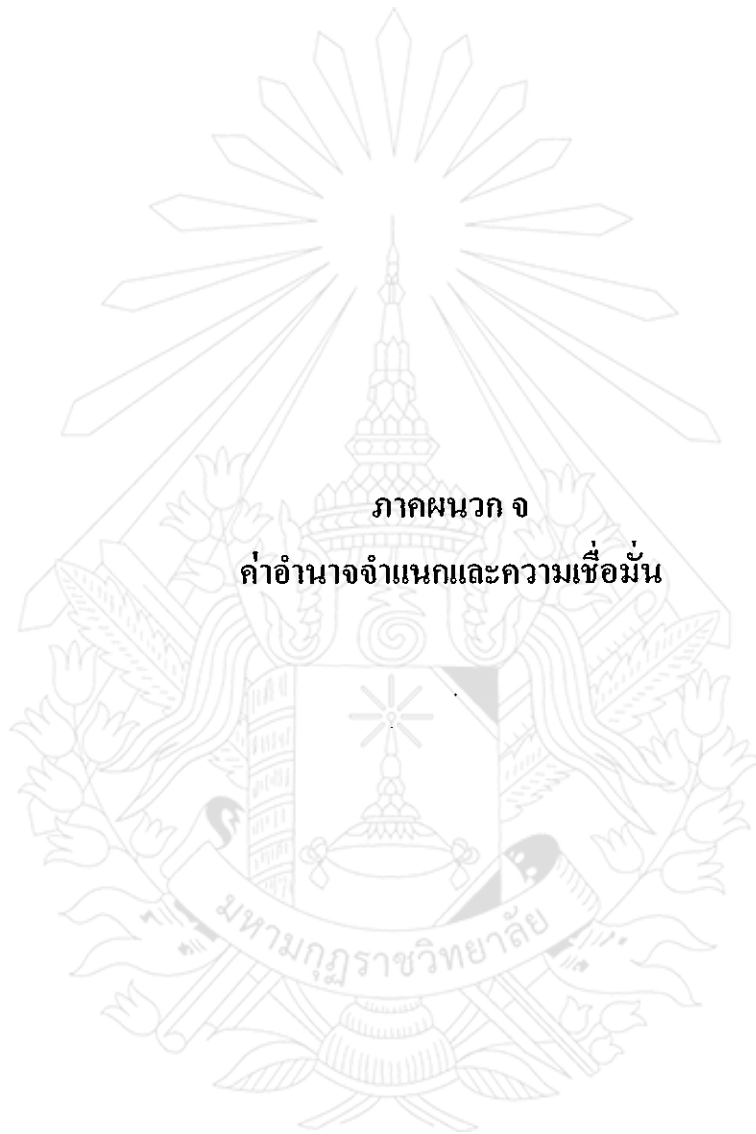
๑. อยากให้ อบต./ทต.เจริญวิทยากรผู้ที่มีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับหลักสูตรมาให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ท่านมีวิธีการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยวิธีการใดที่ดีที่สุดแล้วเขียนข้อเสนอแนะ โปรดเขียนตามต้องการ

การบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ข้อเสนอแนะ
ด้านบุคลากร และการบริหาร จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
ด้านวิชาการ และกิจกรรมตาม หลักสูตร
ด้านการมีส่วนร่วม และการ สนับสนุนจากชุมชน

ขอขอบพระคุณ

ภาคผนวก จ

คำอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
๑	๐.๗๓	๒๑	๐.๗๒	๔๑	๐.๖๑
๒	๐.๘๘	๒๒	๐.๗๐	๔๒	๐.๖๘
๓	๐.๖๓	๒๓	๐.๗๔	๔๓	๐.๖๕
๔	๐.๕๒	๒๔	๐.๕๗	๔๔	๐.๖๑
๕	๐.๕๒	๒๕	๐.๖๘	๔๕	๐.๖๕
๖	๐.๔๔	๒๖	๐.๕๘	๔๖	๐.๗๔
๗	๐.๕๐	๒๗	๐.๖๔	๔๗	๐.๖๘
๘	๐.๖๒	๒๘	๐.๖๕	๔๘	๐.๗๕
๙	๐.๗๖	๒๙	๐.๖๘	๔๙	๐.๔๕
๑๐	๐.๕๒	๓๐	๐.๘๒	๕๐	๐.๕๗
๑๑	๐.๖๕	๓๑	๐.๕๑	๕๑	๐.๕๐
๑๒	๐.๖๕	๓๒	๐.๔๗	๕๒	๐.๕๓
๑๓	๐.๕๗	๓๓	๐.๔๕	๕๓	๐.๔๕
๑๔	๐.๖๒	๓๔	๐.๔๕	๕๔	๐.๔๕
๑๕	๐.๗๐	๓๕	๐.๔๔	๕๕	๐.๔๘
๑๖	๐.๖๘	๓๖	๐.๖๓	๕๖	๐.๔๔
๑๗	๐.๗๑	๓๗	๐.๗๕	๕๗	๐.๕๐
๑๘	๐.๖๕	๓๘	๐.๗๒	๕๘	๐.๖๕
๑๙	๐.๖๑	๓๙	๐.๗๔	๕๙	๐.๔๕
๒๐	๐.๗๕	๔๐	๐.๗๒	๖๐	๐.๔๖

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = ๐.๕๕

ประวัติโดยย่อของผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : นุรักษ์ ประดับกรณ
- วันเกิด : วันพุธที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๐
- สถานที่เกิด : ๑๒๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลบัวคำ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ ๔ ตำบลบัวคำ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
๔๕๒๓๐
- การศึกษา
- พ.ศ. ๒๕๔๒ : ครุศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ทั่วไป)
สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
- พ.ศ. ๒๕๔๔ : ประกาศนียบัตรบัณฑิต (การจัดการและการประเมินโครงการ)
สถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด
- หน้าที่การงาน : นักวิชาการศึกษา
- สถานที่ทำงาน : เทศบาลตำบลคำพอง ตำบลคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
๔๕๒๓๐

